

Porubské noviny

Číslo: **104**

SEPTEMBER 3/2020

Ročník: **XXVI.**

V tomto čísle nájdete:

 Rekonštrukcia a modernizácia KD
 Poďakovanie za úrody zeme
 Z rokovania OcZ - spravodajstvo
 Vínna cesta v Závažnej Porube
 Varili pre TV JOJ, Na chalupe
 Konfirmandi 2020
 Požehnanie na začiatku šk. roka
 Sprístupnili sme včelnicu
 Starosta vymenoval riaditeľku ZŠ MR
 Opustené budovy: Bohunice, Tatrín
 Zamyslenie nad životom – reportáž
 O formovaní svedomia
 Chlieb náš každodenný – spomienka
 Slovenský pohár v Závažnej Porube
 Ľudovít Broska – Pelé, profil
 Píganie guliek, Play – cup, Grif
 Krížovka, nekrológ, šport

Foto
D.Migala

Koncom októbra

Lubomír Kováč

Zo stráni už prudko fúka,
 osiríeva les i lúka,
 prší drobný dážď.
 Kaluže na cestách tvorí,
 v ihličí sa cedí z hory,
 októbrový zvlášť.

Ráno sa hmla z dolín valí,
 kryje aj hôr strmé skaly,
 nuž sa nižšie zdajú.
 Vše ubúda z Poludnice,
 tá si v mračnách chladí líce,
 smutno je už kraju.

Že sa z polí pozvážalo,
 čo tam v lete dozrievali,
 pusté stojí v zemi.
 Len pustovky nad ňou krúžia,
 obzory sa cez deň úžia,
 a čas je jak nemý.

Nuž tak je to v tomto čase,
 keď sa zimomravo trasie
 vzduch a veští lístia pád.
 To vo farbách zrie už zas,
 vo vetre čuť jeho hlas,
 zlatej ozvy vodopád.

Nový začiatok

Kultúrny dom v Závažnej Porube je bezpochyby centrom všetkého diania v dedine. Vo veľkej budove sídli nielen obecný úrad, nachádza sa tu aj pôsobivá a kvalitná divadelná sála, ktorá má za sebou viac ako 300 predstavení. V budove majú divadelníci zázemie, funguje tu pošta, detský kútik, kaderníctvo, svoje priestory tu má aj urbár, pozemkové spoločenstvo.

Porubskí murári budovu postavili v rokoch 1934 – 35. Zadnú prístavbu stavali domáci za socializmu v takzvanej akcii ZET (svojpomocne) v roku 1982. Odvtedy sa výraznejšie neopravovala. Strecha na oboch budovách bola v zlom stave. Zatekalo, okná boli oceľové a prakticky nefunkčné. Náklady na teplo vysoké.

Po jedenapoločnom čakani od podania projektu na SIEA obec získala dotáciu z eurofondov vo výške 510-tisíc eur, 5 % bola spoluúčasť a ďalšie práce financovala z vlastného rozpočtu. Urobila sa kompletná výmena okien, dverí, svetidiel. Vymenil a zateplil sa celý obvodový plášť i strecha. Vymenili sa rozvody vykurovania (vyše 800 m), ako aj všetky vykurovacie telesá. Na budove je fotovoltaika, energia sa získava zo slnka. Oproti pôvodnej spotrebe sa ide na polovicnú úsporu. Všetko sa zapisuje a niekedy je úspora až dvojtretinová.

Rekonštrukcia trvala pol roka. Toho času je budova, na ktorej práce realizovala firma TREOS, skolaudovaná, odkontrolovaná agentúrou a slúži svojmu účelu.

Kultúrny dom. Postavený občanmi svojpomocne v rokoch 1934 – 35 podľa projektu Michala Kováča. Na čelnej strane fasády vytvorený nápis účelu stavby. Rekonštrukcia a modernizácia v roku 2019.

Obecný úrad. Adaptovali a pristavili v Akcii Z podľa projektu Tomáša Miroslava Niňaja v roku 1982. V pristavenej časti sa nachádza obradná sieň a obecný úrad. Rekonštrukcia a modernizácia v roku 2019.

Starosta Pavel Betko hovorí: „Chceme pokračovať ďalej. Treba ešte vykonať rekonštrukciu kotelne. Z uhlia a koksu plánujeme prejsť na peletky a kusové drevo. Obec práve v týchto dňoch dostala vyznamenanie, že žiadosť o nenávratný finančný príspevok bola schválená. Prerobiť tiež chceme malú zasadačku a divadelné šatne pod javiskom.“

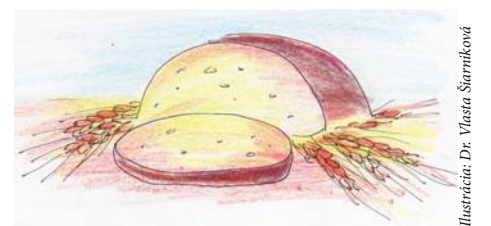
Lubica Stančíkova

Odkaz pre nás

Bohatý továrnik pozoroval rybára, ktorý si pohodlne sedel pri čline. „Prečo sa nevyberiete na rybolov?“ opýtal sa ho. „Dnes som už dosť ulovil,“ odpovedal rybár. „Prečo nechytáte viac?“ hovorí továrnik. „Môžete viac zarobiť, kúpiť si väčšiu loďku a tak zarobiť viac peňazí. Po čase by ste mohli mať loďstvo a boli by ste bohatý ako ja.“ Rybár sa opýtal: „A čo mám potom robiť?“ – „Potom môžete odpočívať a užívať život.“ – „Čo si myslíte, čo teraz robím...užívam si život,“ odpovedal rybár a pozeral spokojne do dialok.

Možno sa pousmejeme, no v našom príbehu je veľa pravdy. Keď sa jediným cieľom nášho života stane zväčšovanie majetku, nebudeme nikdy spokojní. Zanedbáme aj našu nesmrteľnú dušu. Pán Ježiš raz povedal, aby sme sa mali na pozore pred chamtivosťou, lebo aj keď niekto žije v hojnosti, k životu nepostačí iba imanie. Vystríhajte sa toho, aby sme patrili k tým, ktorí zvierajú poklady a nie sú bohatí vo vzťahu k Bohu. To je odkaz pre nás, keď ďakujeme za úrody zeme.

Vladimír Pavlík, ev. farár

Ilustrácia: Dr. Vlasta Štárniková

Chlieb krájať –
 to je nie len tak.
 Poznáš raz, čo to znamená.
 Môj milý chlieb je odmena.

Preto sa modlíš
 a ja tiež:
 -chlieb
 každodenný
 daj nám dnes.

Milan Rúfus

Sú dary, ktoré majú patriť každému i najskromnejšiemu domovu. To je právo na chlieb, na odev, na zdravú vodu, čerstvý vzduch, životodarné slnko. Martin Rázus

Medvede „špacírujú“ po Porube

foto: Jaro Cút

Každý párnny týždeň sa v Závažnej Porube vyváža komunálny odpad. Niet pochýb, že o tejto realite vedia aj mladé medvede, lebo počkali, kým občania vyložia popolnice a podľa čuchu navštívia tie, ktoré sú naplnené zvyškami jedla.

Že je tomu tak, potvrdzujú ponúknuté fotografie hladného nočného hosťa a zvyšky obsahu popolnic na Polnej i Lesnej ulici. Ruja sem, ruja tam, medveď má svoj príbytok v hore.

Skrášľovali a zveľadňovali

Športový areál v Závažnej Porube bol v dôsledku koronakrízy dlhšiu dobu zatvorený. Všetko, čo neslúži svojmu účelu, podlieha amortizácii.

Vedenie ŠK sa preto rozhodlo dňa 20. júna 2020 zorganizovať pracovnú brigádu s cieľom zveľadiť a skrásliť miesto určené pre šport a relax. Na štadióne sa stretlo viac ako tri desiatky funkcionárov klubu, futbalisti, lyžiari, tenisti, gymnastky, rodičia i deti. Opravovali, maľovali, kosili, hrabali, zametali, vylepšovali podmienky... Všetci spolu spravili veľa. Po práci si pochutnali na dobrom guláši. Od soboty 20. júna 2020 je ihrisko prístupné širokej športovej verejnosti.

Pocta Belopotockému

K soche Belopotockého vencie položilo i 3GD zo Závažnej Poruby

Rok 2020 nevnímame len ako Rok slovenského divadla, ale aj ako rok 190. výročia prvého ochotníckeho predstavenia, ktoré sa konalo v Liptovskom Mikuláši zásluhou G. F. Belopotockého. Spomienkové podujatie sa začalo 15. júna 2020 o 17. hodine pred Čiernym orlom otvorením série akcií pod názvom Pocta Belopotockému. Prítomní si najskôr prezreli ex-teriérovú výstavu v Ulici 1. mája. Potom nasledoval akt kladenia vencie pri soche Belopotockého. Vencie položili predstavitelia mesta, kultúrnych organizácií a 28 zástupcov ochotníckych divadiel z Liptova. Veniec položilo aj divadlo 3GD zo Závažnej Poruby. Pred budovou Múzea Janka Kráľa uviedli členovia Matičnej ochotníckej scény predstavenie o živote a práci G. F. Belopotockého. Vo veľkej sále DK v L. Mikuláši otvorili bannerovú výstavu fotografií o ochotníckom divadle v Liptove od roku 1830 až po súčasnosť.

Ochotnícke divadlo 3GD zo Závažnej Poruby zastupovali režisérka Lucia Bačíková a domáci herci Iveta Beťková a Dušan Migala. Bolo to veľké stretnutie divadelníkov, ktorí sa stali nositeľmi ochotníckej tradície. Celá akcia podliehala aktuálnym bezpečnostným a hygienickým opatreniam v súvislosti s COVID – 19.

Bociana rodina sa rozrástla

V pekných letných dňoch sa svetu predstavili dva mladé bociany, ktoré vyrástli v hniezde nad Obecným úradom v Závažnej Porube. Pod dohľadom rodičov sa učia lietať. Oddychujú na komínach rodinných domov, zbierajú sily a pripravujú sa na dlhú cestu do rovníkovej Afriky.

To bola „podívaná“

V podvečer v sobotu 4. júla 2020 o 20.30 hod. sa naskytla neobyčajná „podívaná“ všetkým, čo odpočívali po celodennej práci. Podľa očitých svedkov v tejto dobe ponad Závažnú Porubu krúžilo viac ako tridsať bocianov. Za miesto stretnutia si zvolili svrčinu vedľa Mudroňovie uličky. Nepodarilo sa odfotografovať celý krdeľ. Len torzo. Ale aj tak. Bociany priletia len tam, kde žijú dobrí ľudia.

Dúha vodu pije

Dúha je krásny, no veľmi vzácny prírodný jav. Predpokladom sú vodné kvapky a slnečné svetlo. Zriedkavá atmosférická kombinácia nastala v pondelok 6. júla 2020 o 20.00 hodine nad Závažnou Porubou. Oblúk dúhy viedol od Potočka až pod Hrádok.

text i foto: -dm-

Veľké vína Malých Karpát v Závažnej Porube

Malokarpatskí vinári v piatok 10. júla 2020 opustili svoje vinárstva, aby výsledky celoročného úsilia predstavili na Liptove a Slovenskom raji. So spomienkami na nezabudnuteľné verše Majstra slova sa tak v záhrade rodičovského Domu Milana Rúfusa mohla uskutočniť ochutnávka kvalitných vín. V celok sa spojil fenomén chutí a krásy umenia. Hostí privítal starosta Pavel Beško. Ciele Malokarpatskej vinnej cesty po Slovensku predstavila Anna Píčová, predsedníčka OZ MVC. Piatkové popoludnie sa premenilo na radostné chvíle umocnené slovom básnika a rozhovormi pri pohári dobrého vína. Zazneli porubské piesne v podaní folklórnej skupiny Poludnica.

Predstavila sa aj country skupina Arion. Zaujímavá aktivita vinárov a Závažnej Poruby prítomných oslovila a stala sa inšpiráciou pre konzumáciu kvalitných slovenských vín.

Text: -dm- Foto: Iveta Bešková
Viac www.mvc.sk

Varili pre TV JOJ

Dňa 29.6.2020 dve členky Klubu dôchodcov (M. Hladká a Ž. Staroňová) varili porubské jedlo „kuľašu“ pre reláciu TV JOJ Na chalupe. Ďakujeme im za perfektnú prezentáciu obce. **Magdaléna Ilanovská**

Na chalupe

Televízia JOJ v relácii Na chalupe odvysielala 13. sept. 2020 televízny záznam zo Závažnej Poruby. Reportáž sa venuje trom témam: Ako si zo svojej chalupy urobiť príjemné a kvalitné miesto na bývanie, Dom Milana Rúfusa a otvorenie včelnice. Reprízu relácie uvedú 4. októbra 2020 o 16.50.

Cesta do Ilanova je už opravená

Výsledkom vzájomnej dohody samosprávy Závažnej Poruby, Urbáru p.s. Z. Poruba a PD so sídlom v L. Mikuláši je upravená frekventovaná cesta zo Závažnej Poruby do Ilanova. Všetky práce vykonala vo štvrtok 6. augusta 2020 súkromná firma. Aj keď výtlky vyspravili asfaltovou zmesou, rýchlosť treba prispôsobiť stavu a povahe vozovky. Bezpečnosť vždy stojí na prvom mieste!

Poriadok dosiahneme len spoločnými silami

Vizitkou každej upravenej obce je čistota a poriadok na miestnych komunikáciách. S týmto cieľom samospráva Závažnej Poruby zabezpečila vyčistenie všetkých ulíc špeciálnym strojom. Miestny rozhlas opakovane upozorňoval našich občanov, aby v piatok 31. júla 2020 neparkovali svoje vozidlá na cestách. Podľa vodiča zametacieho stroja Hlavná ulica bola v pohode, priechodná, no na Novej ulici napočítal 14 osobných motorových vozidiel, ktoré parkovali z oboch strán cesty.

Ukázalo sa, že nie všetci sú ochotní rešpektovať opodstatnené požiadavky samosprávy obce vyhlásené v záujme bezpečnosti a ochrany osobného majetku. Zároveň sa obraciame na všetkých občanov s prosbou, aby trvalo venovali pozornosť čistote okoliu svojich príbytkov. Len spoločnými silami dosiahneme poriadok. Želáme si, aby naša obec rozkvitla do krásy a stala sa príťažlivou aj pre turistov a návštevníkov.

Traktor a traktorista

Vladimír Bartko dlhé roky pracoval ako traktorista na Poľnohospodárskom družstve v Liptovskom Mikuláši. Po organizačných zmenách našiel pracovné uplatnenie ako prevádzkový pracovník na Obecnom úrade v Závažnej Porube. Pôsobil tu viac ako dvanásť rokov. Venoval sa verejnoprospešným prácam. Patril k spoľahlivým a zodpovedným zamestnancom. Na obecnom traktore v lete odvážal zelený odpad, v zime odhrňal sneh. Sústavnú pozornosť venoval údržbe a čistote miestnych komunikácií. V DSSaZpS pracoval ako kurič. V roku 2020 odišiel na zaslúžený dôchodok. Pri tejto príležitosti starosta Pavel Beško poďakoval Vladimírovi Bartkovi za všetku prácu, ktorú vykonal pre Závažnú Porubu a odovzdal symbolický darček, ktorý mu bude pripomínať jeho celoživotnú prácu. Nastupujúci dôchodca nezostal sedieť so založenými rukami. Venuje sa svojej rodine, malému hospodárstvu a zapojil sa do aktivít domácej Jednoty dôchodcov.

text i foto: -dm-

Za Vráty odhalili Pamätnú tabuľu

Ivan Broska, Za Vráty

Polovnícke združenie so sídlom v Závažnej Porube tvoria obyvatelia Závažnej Poruby, Iľanova, Ploština a blízkeho okolia. Pri príležitosti 60. výročia vzniku tohto záujmového združenia odhalili v nedeľu 16. augusta 2020 na brehu Za Vráty v Iľanovskej doline Pamätnú tabuľu s menami zakladajúcich a zosnulých členov polovníckeho združenia. Na slávnostnom akte boli prítomní okrem členov aj rodinní príslušníci, polovníci - čakatelia, ochránari, predstavitelia pozemkových spoločností, v revíroch ktorých vykonávajú právo poľovníctva a polovníci zo susedných združení. Obec Závažnú Porubu zastupoval starosta Pavel Beško s manželkou a poslanci OcZ.

Starosta a Poludnica Za Vráty

V programe účinkovala Folklórna skupina Poludnica a jej sólista, spevák a inštrumentalista Ivan Broska. Pamätná tabuľa pripomína históriu združenia, vyjadruje úctu a vďaku zaslužilým členom. Čo je však najdôležitejšie? Stretnutie pod holým nebom sa premenilo na oslavu prírody. Slávnosť pripomenula, že voľne žijúca zver predstavuje prírodné bohatstvo, potrebuje veľa pozornosti od človeka. Je súčasťou kultúrneho dedičstva, tvorby a ochrany životného prostredia.

Poľovníci Za Vráty

text: -dm-, Foto Richard Macko a Iveta Bešková

Lomidrevo postúpi do Žiliny

Pri príležitosti 190. výročia neprofesionálneho divadla v Liptove sa uskutočnil v dňoch 21. – 23. augusta 2020 festival neprofesionálneho divadla v Liptove. Na nádvorí NKP Čierny orol v Liptovskom Mikuláši divadlo 3GD zo Závažnej Poruby v réžii Lucie Bačíkovej uviedlo na motívy rozprávky Ľubomíra Feldeka divadelnú hru Lomidrevo. Odborná porota ocenila toto vystúpenie a priznala porubskému divadelnému súboru postup na krajskú súťažnú prehliadku, ktorá sa bude konať 7. októbra 2020 v Žiline. Tešíme sa z úspechu a gratulujeme!

text: -dm- foto: Vladimír Broska

Je tu jeseň

Dni sa krátia, noci sú chladné, rána hmlisté. Porubská bociania rodinka už odletela. V tomto roku

vychovali dve mladé. Aj lastovičky sa lúčia s letoviskom a pripravujú na dlhú cestu. Na poliach a záhradách zberáme úrodu. Je tu jeseň.

-dm-

Závažná Poruba si pripomenula slávne, ale pohnuté roky

Pomník na Polčennom

V piatok 28. augusta 2020 si Závažná Poruba pripomenula 76. výročie SNP. Predstavitelia obce a desiatky občanov vencie úcty a vďaky položili ku vojnovým pamätníkom. Najskôr na Polčennom, kde sa nachádza symbolický hrob štyrom porubským partizánom. Vo večerných hodinách sprievod občanov vykročil ku pomníku na nižnom konci. Po štátnej hymne verše rodáka Modlitba za mier predniesla Danka Kulhavá. Starosta Pavel Beško privítal prítomných a uviedol: „Naša obec si takto pripomína slávne, ale pohnuté vojnové roky, ktoré preživala od augusta 1944 do 4. apríla 1945.“ Prípravu a priebeh Povstania v Závažnej Porube sprítomnil predseda ZO SZPB Dušan Migala. „Túto historickú udalosť musíme pripomínať, aby aj naše deti a vnúčatá vedeli ďalej šíriť tento odkaz, a aby sme prebili hlasy, ktoré majú tendenciu poškodiť SNP, alebo dávať mu rôzne prívlastky, ktoré naozaj nie sú pravdivé,“ skonštatoval. Prítomní vyjadrili úctu obetiam a symbolicky poďakovali svedkom protifašistického odboja. Z priamych účastníkov žije už len genmjr. Ján Iľanovský (1922), ktorý telefonicky pozdravil rodákov a zaželal všetko dobré. Účastníci sa rozchádzali so želaním, aby to, čo sa v dobe koronakrízy deje, smerovalo k pokojnému životu doma, v Európe i vo svete.

Na záver pietnej slávnosti Ženská spevácka skupina Závažnej Poruby zaspievala pieseň Liptov môj, ty krásny kraj.

-dm- Foto: Iveta Bešková

Starosta vymenoval riaditeľku Základnej školy Milana Rúfusa

Na základe výsledkov výberového konania a na návrh rady školy v zmysle Zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve vymenoval starosta Ing. Pavel Beško do funkcie riaditeľky Základnej školy Milana Rúfusa v Závažnej Porube **Mgr. Marianu Krajčovú** s účinnosťou od 17. augusta 2020 na päťročné funkčné obdobie. Novej riaditeľke odovzdal menovací dekrét a v práci zaželel veľa úspechov.

Seniori sa stretli pri gulášoch

Vo štvrtok 27.8.2020 sa stretli seniori z Klubu dôchodcov pri gulášoch v areáli Mateja Staroňa. Varili ho šikovní muži pod dohľadom Janka Polóniho. Počasie prialo a všetci sa tešili zo spoločne strávených chvíľ v prírode.

Kto mal chuť, mohol si preveriť svoje sily a zručnosti v zábavno-pohybových a športových hrách. Ostatní sa porozprávali, aj zaspievali a v popoludňajších hodinách všetci odchádzali domov spokojní a dobre naladení.

text: ŽS, foto: MI

Zľava: Dušan Migáľ, predseda ZO SZPB v Z. Porube, plk.v.v. Ing. Ján Martinko, predseda Oblastného výboru SZPB v L. Mikuláši, Anna Jambričová, tajomníčka SZPB v Z. Porube

Zachovať a pripomínať

Základnú organizáciu SZPB v Závažnej Porube tvorí 13 členov. Všetci patria do kategórie pozostalí po účastníkoch protifašistického odboja. Dňa 16. augusta 2020 zavítal medzi členov tejto organizácie predseda Oblastného výboru SZPB v Liptovskom Mikuláši plk.v.v. Ing. Ján Martinko (na snímke uprostred). Na neformálnom pracovnom stretnutí venovali pozornosť aktivitám miestnej organizácie, stavu a rozširovaniu členskej základne a dotáciám od obce pre činnosť. Predseda oblastného výboru na záver uviedol: „Tradičné vzťahy a spolupráca medzi Závažnou Porubou, Oblastným výborom SZPB a ZO SZPB sú nadštandardné. Dôkazom je sústavná starostlivosť obce o pamätníky, účasť občanov na spomienkových oslavách SNP, Dni víťazstva a významných udalostiach novodobej histórie.“

text: -dm- foto: Peter Jambrič

Jarný strih podporil rodivosť

Ovocinár Ján Broska zo Závažnej Poruby sa v týchto dňoch teší bohatej úrode jablák. Hovorí: „Asi pred dvadsiatimi piatimi rokmi som pri chodníku vykopal plánu, presadil do ovocnej záhrady a zaštepil okrasné jablčko. Po niekoľkých rokoch sa objavili prvé plody, ale málo.“ Dozvedeli sme sa, že v tomto roku využil ovocinársky trik a urobil jarný strih, čím podporil a donútil jablonku k rodivosti. Výsledok, ako vidieť na fotografii, sa dostavil. Jablák je neúrekom, chuť je prvotriedna, vôňa po marhuliach, dužina je krásna a žltá, vhodná na konzum i na mušt.

text i foto: -dm-

Energiu čerpáme zo slnka

Účelom fotovoltaickej elektrárne je ekologická výroba a vlastná spotreba elektriny v zmysle smernice EÚ a zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie. Elektrárňou s celkovým výkonom strešného FV generátora 10,0 kWp je súčasťou budovy obecného úradu. Solárne panely (FVG) sú umiestnené na rovnej streche obecného úradu. Táto elektrárňa vyrobenú elektrickú energiu dodáva do existujúcej elektrickej inštalácie 400/230V. Elektrinu vyrábajú trubicové fotovoltaické panely o celkovom počte 50 ks.

-pb-

Zvernica Brestová

Muflóny, daniele a jelene. Tieto zvieratá nájdete v Zvernici v Závažnej Porube, ktorá leží v malebnom údolí. Ak si trúfnete, zvieratká môžete pohladkať či nakrmiť. Zvernica obľubujú najmä deti, pre ktoré je vidieť a nakrmiť zver zaujímavá skúsenosť. **Upozornenie! KRMIŤ LEN ZELENINOU A OVOCÍM!** Po chlebe a múčnych výrobkoch majú zvieratá problémy. O Zvernici sa stará Stanislav Kuzma. Chcel udržať kontakt s prírodou pre deti a návštevníkov a zároveň u nich vybudovať užší vzťah k prírode.

Petra Jurečková

Správy zo samosprávy

Z rokovania obecného zastupiteľstva

Júl 2020

Obecné zastupiteľstvo prerokovalo a schválilo Plán práce a program zasadnutí OcZ na II. polrok 2020 a Plán kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky na II. polrok 2020.

Zobralo na vedomie Správu o výsledkoch kontrol hlavnej kontrolórky. Pozornosť venovalo Stanovám Združenia obcí – Cyklodoprava Horný Liptov.

Zasadnutie obecného zastupiteľstva otvoril a viedol starosta obce Ing. Pavel Beťko.

Ing. Iveta Jurečková predložila OcZ správu o výsledkoch kontrol hlavnej kontrolórky obce Závažná Poruba a predložila zoznam opatrení a odporúčaní navrhnutých na nápravu zistených nedostatkov a na odstránenie príčin ich vzniku.

- Konať vo veci nájomných zmlúv s Petrom Mlynčekom – PEMMEVOU.
- Pripraviť dohodu so zberovou spoločnosťou OZO a.s., s ktorou sa dohodne, že vrecia nebudú pri zbere odpadu preberané, prípadne dohodnúť, ako sa budú počítať a upozorniť občanov, že vrecia nesmú prikladať ku kontajneru.

- Naďalej monitorovať zber odpadu zodpovedným pracovníkom obce a riešiť opakované prikladania vriec občanmi.

Ďalej Ing. Iveta Jurečková predložila OcZ plán kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky na II. polrok 2020.

- uplatňovanie nárokov zamestnancov a plnenie povinností súvisiacich s poskytovaním stravovania zamestnancov za I. polrok 2020

- dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými priestormi a nakladaní s majetkom obce so zameraním na hospodárnosť, efektívnosť a účelnosť ich využitia za obdobie II. a III. štvrtroka 2020

- plnenie uznesení Obecného zastupiteľstva v období 1.7.2019 – 30.06.2020

- plnenie opatrení prijatých na základe výsledkov kontroly č. 7/2019, ktorou bola kontrola sociálnych služieb poskytnutých obcou zameraná na kontrolu financovania prevádzky DSS a kontrolu dokumentácie vedenej týmto zariadením.

Starosta Ing. Pavel Beťko k Zmluve o zriadení združenia obcí.

Mesto Liptovský Mikuláš, mesto Liptovský Hrádok, obec Závažná Poruba, obec Beňadiková, obec Liptovský Ján, obec Uhorská Ves a obec Podtureň (účastníci zmluvy) po schválení v mestských a obecných zastupiteľstvách a súhlase nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov zastupiteľstiev každého účastníka tejto zmluvy v zmysle ustanovenia § 20b Zákona o obecnom zriadení zriaďujú združenie obcí ako právnickú osobu.

Predmetom činnosti združenia je podporovať rozvoj miestnej dopravy (cyklodoprava a cykloturistika) a rozvoj mobility a miestneho cestovného ruchu vo forme vybudovania cyklochodníka a cyklotrasy spájajúcej priamo i nepriamo mestá a obce, ktoré sú účastníkmi tejto zmluvy.

Ing. Katarína Poliaková: Treba riešiť aj priame prepojenie - odbočku do Závažnej Poruby, lebo tá nie je zapracovaná v ich projekte. Môže sa to riešiť prostredníctvom Andreja Medlu.

Stanovy Združenia obcí – Cyklodoprava Horný Liptov

Poslanci sa zotožnili s predloženým návrhom a po krátkej diskusii predložený návrh schválili.

Starosta Ing. Pavel Beťko oboznámil poslancov:

K dnešnému dňu nemáme stanovisko SIEA na rekonštrukciu kotolne obecného úradu, 11 mesiacov sa vyhodnocuje projekt.

Treba spraviť zmluvu s firmou ELMOR – Ján Stupka, ktorá sa zaoberá komplexnými službami v oblasti elektrotechnických dodávok a realizáciami projektov v oblasti kamerového systému, ktorá je víťazom verejnej súťaže.

- Treba dopracovať ochranu osobných údajov v rámci kamerového systému.

Medvede:

- Máme zmapovaných 10 miest, kde sa medvede zdržiavajú

- Na základe podaných sťažností občanmi túto situáciu rieši zásahový tím z Tatranskej Lomnice

- Plašia ich výstrelmi a ak tie nepomôžu, tak ich začnú označovať a sledovať ich pohyb aby ich mohli následne plašiť a ak ani to nepomôže, tak sa bude riešiť odchyt týchto medvedov.

Nájomná zmluva č. 1/2009 uzavretá dňa 27.03.2009 s účinnosťou do 31.03.2020 so Združením majiteľov lesov – pozemkové spoločenstvo Závažná Poruba s predmetom nájmu časti parcely č. 1427/1, trvale trávnané porasty o celkovej výmere 962 535 m², registra C.

Účelom bolo využitie predmetu nájmu na vybudovanie športovorekreačnej plochy spolu so stavbami nachádzajúcimi sa na predmete nájmu a tiež na využívanie bežec-kých, lyžiarskych (chodeckých) tratí a sánkárskych tratí, ktorých trasy sú vymedzené projektovou dokumentáciou. Pripraviť treba novú zmluvu.

Parkovanie:

- Na bežecké trate, ktoré sú vybudované, bol poskytnutý finančný príspevok z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja Program cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007 – 2013. Udržateľnosť výstupov je starostlivosť o bežeckú trať. Musí sa zabezpečiť jej preznačenie a jej ochrana nie znehodnocovanie parkovaním hlavne počas zimnej sezóny, kde kapacita súčasného parkoviska je nepostačujúca. Treba vybudovať palisády, ktoré zabránia nežiadúcemu parkovaniu a ochránia bežecké trate.

Cesty

- Cesta, ktorá bola plánovaná popri železnici, vypadla z financovania Európskej únie a tak sa budú musieť zohnať finančné prostriedky z iných zdrojov.

- Obchvat Liptovský Mikuláš – Iľanovo - Ploštín – Priemyselná zóna treba riešiť križovatku v Okoličnom napr. pridaním tretieho pruhu a kruhovým objazdom na križovatke na Podbreziny. Ale kedy to bude vyriešené, to sa nevie presne.

• V novom stavebnom obvode v tomto roku rastú nové domy ako huby po daždi.

Železnica

- Robí sa nová EIA

Nový stavebný obvod

- Obec rieši novú príjazdovú cestu do stavebného obvodu poza ihrisko cez Potoček s napojením na cestu popri železnici. Je to dlhý legislatívny proces a preto treba, aby sa na ňom podieľali aj vlastníci pozemkov. Pozemkové spoločenstvo Luhy a developer Regionálneho rozvoja Liptova. Obec na vybudovanie nemá financie.

Ing. Katarína Poliaková: mám kontakt na dvoch developerov, ktorí by boli ochotní a riešili by druhú etapu spolu aj s prístupovou cestou.

Otvorenie Včelnice

- Dňa 29.06.2020 bolo slávnostné otvorenie Včelnice, účinkovali tam deti z Materskej školy, ktoré veľmi pekne zaspievali pieseň o Slovensku.

- **Ing. Katarína Poliaková:**

- Včelnica bola predstavená po celom Slovensku

- Treba v nej spraviť aspoň ešte jednu akciu

- Rozlišovať školské a komerčné využitie

- Zahrnúť denník včelnice do cenníka nájmu a poplatkov za služby

- Zabezpečiť sprievodcu včelnice

- Propagáciu môžeme riešiť cez Klaster Liptov

- Plagát: Leto v Závažnej Porube

- **Lucia Bačíková**

- spraviť harmonogram podujatí

- Vytvoriť stánok s možnosťou zakúpenia domácich výrobkov

- **Starosta**

- Turizmus je fabrika na peniaze

- Treba spraviť návrh plagátu s podujatiami

- Osloviť organizátorov podujatí

Ivan Jačala

- Treba domaľovať priechody pre chodcov

- Osadiť cestné zrkadlo na faru

- Doplniť cestné zrkadlo na križovatku ciest Ul. Nová a Ul. Záhradná

- Treba orezať topole pri kompostovisku, lebo suché konáre sa lámu a padajú, treba objednať plošinu.

- Iľanovská cesta je v dezolátnom stave, treba ju zase opraviť

- Škarpa pri Živke

- Doplniť tyčku na zábradlie pri kaplnke

- Pozor na kalamitnú vodu

Starosta

- Priechody pre chodcov domaľujú zamestnanci obce,

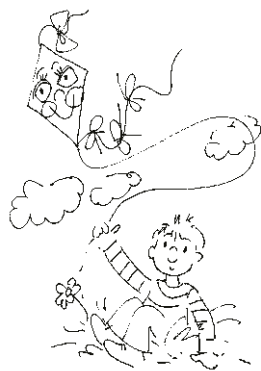
- Cestné zrkadlá sa osadia

- Topole sú v riešení, zabezpečujeme plošinu

- Iľanovská cesta sa bude opravovať v lete

- Škarpa pri Živke sa musí zahrnúť do rozpočtu v budúcom roku a tak isto aj pomník

- Žľaby treba pravidelne čistiť

September 2020

OcZ rokovalo podľa tohto programu:

1. Vyhodnotenie uznesenia
2. Správa školských zariadení na nový školský rok 2020/2021
3. Správa komisie, vzdelania, zdravia, kultúry, športu a sociálnych vecí
4. Správa o výsledkoch kontrol hlavnej kontrolórky obce
5. BRKO – kuchynský odpad
6. Preschválenie Cenníka nájmu a poplatkov
7. Oprávnenia a interpelácie
8. Rôzne
9. Záver rokovania

Zasadnutie obecného zastupiteľstva otvoril starosta obce Ing. Pavel Beťko.

K bodu 2

Správy školských zariadení na nový školský rok 2020/2021

Správu za Materskú školu predložila Katarína Jambrichová.

Oboznámila s faktami začiatku školského roka: počet detí, počet predškolákov, zloženie tried. S kým sa bude spolupracovať. Upozornila na problém zatekania do pivníc, ktoré je dočasne vyriešené, ale do budúcnosti bude treba vymeniť rúry, ktoré sú už zastarané a začínajú praskať. Na záver poďakovala zriaďovateľovi a zamestnancom obce, zamestnancom MŠ a rodičom.

Lucia Bačíková: V súčasnosti, keď materská škola prijala deti mladšie ako tri roky treba porozmýšľať, či by pre tieto deti nemal byť aj vyšší poplatok, lebo o tieto deti je potrebná väčšia starostlivosť. Ďalšia pripomienka sa týkala webových stránok škôl, kde by bola viac prezentovaná činnosť škôl a doplnená fotogalériou.

Katarína Jambrichová: Záujem a osvetla siahajú aj bez webovej stránky, záujem o škôlku je dostatočný. My máme uzavretú skupinu na Facebooku, kde komunikujeme s rodičmi.

Starosta: Ďakujem za správu. Smerujeme k lepšiemu, už sa rieši aj nová webová stránka, kde budú prístupné všetky informácie i fotogaléria.

Správu za Školskú jedáleň predložila Mária Jačalová

Zamerala sa hlavne na finančné limity na nákup potravín a nové režijné a ceny stravného. Oboznámila OcZ na počet stravníkov a v akých projektoch je zapojená napr. Školské ovocie, Školské mlieko a Škola plná zdravia, ktoré budú podávané deťom počas obedu.

Správu prečítala Katarína Jambrichová z dôvodu ospravedlnenej neprítomnosti vedúcej školskej jedálne Márii Jačalovej.

Správu za Základnú školu Milana Rúfusa predložila Mgr. Mariana Krajčiová

Predstavila sa poslancom a poďakovala zriaďovateľovi a spolupracovníkom za pomoc v začiatkoch jej nástupu do funkcie riaditeľky ZŠ MR.

OcZ oboznámila s faktami začiatku školského roka a s úspechmi z minulého školského roka, čo sa plánuje a čo je potrebné doriešiť. Hlavnou prioritou je výmena strešnej krytiny na budove školy. V súčasnosti sa robí projekt. Taktiež treba opraviť školský dvor – nová asfaltová plocha.

Starosta: Ďakujem za správu. Podali sme žiadosť na opravu strechy a budeme ju adresovať aj priamo ministrom. Taktiež máme spravený predbežný rozpočet na asfaltový farebný koberec. A chceme spraviť deťom aj nejakú lanovú dráhu, aby sa deti mali kde hrať.

RSDr. Dušan Migala: Vypočuli sme si správy MŠ, ŠJ a ZŠ. Treba pripomenúť, že každé 3 mesiace vychádzajú Porubské noviny. Do 18.09.2020 treba predložiť všetky príspevky do novín. Taktiež je potrebné vypracovanie harmonogramu školských akcií, ktoré sa uskutočnia do konca kalendárneho roka.

OcZ zobralo predložené správy na vedomie. Tvoria súčasť zápisnice. Prístupné na www.zavaznaporuba.sk

K bodu 3

Správu komisie vzdelania, zdravia, kultúry, športu a sociálnych vecí predložil RSDr. Dušan Migala.

Oboznámil OcZ s dianím kultúrnych, športových a sociálnych akcií pred a počas pandémie koronavírusu, ktorý neobišiel ani Závažná Poruba. Znenie správy je uverejnené na inom mieste.

Starosta: Ďakujem za správu, ktorá bola výstižná a zhrnula celé dianie. Poruba naďalej žije v tomto smere. Treba poďakovať Epicentru, ktoré sa podieľa na zviditeľnení obce s rôznymi spoločenskými podujatiami a aktivitami. Taktiež sa chceme poďakovať poslancom, ktorí pomáhajú pri týchto akciách.

Ing. Katarína Poliaková: Treba vylepšiť a dopĺňať pravidelne kalendár podujatí a ak sa dá treba vyriešiť aj aby návštevníci webových stránok hneď uvideli čo sa v obci deje a pripravuje.

RSDr. Dušan Migala: Všetky tieto akcie je potrebné zaznamenávať aj do kroniky. OcZ zobralo predloženú správu na vedomie.

K bodu 4

Ing. Iveta Jurečková predložila OcZ správu o výsledkoch kontrol hlavnej kontrolórky obce Závažná Poruba.

- Procesný postup a povinnosti obce boli dodržané a kontrolou neboli zistené nedostatky.

- Nakoľko k rovnakej veci boli zastupiteľstvom prijaté dva uznesenia, odporučila uznesenie č. 29/2019 zrušiť.

OcZ zobralo predloženú správu na vedomie.

K bodu 5

BRKO – kuchynský odpad
Podľa časovej verzie účinnej od 1.1.2021 do 02.07.2021 novely zákona č 460/2019 Z.z. v § 81 ods. 21 znie:

Povinnosť zaviesť a zabezpečiť vykonávanie triedeného zberu komunálneho odpadu pre biologicky rozložiteľný kuchynský odpad sa nevzťahuje na tú časť obce, ktorá:

b) preukáže, že 100 % domácností kompostuje vlastný odpad

Prvá možnosť - Treba nám dokúpiť kompostéry pre domácnosti, ktoré kompostéry nedostali.

Druhá možnosť je umiestniť v obci špeciálne nádoby na 3-4 miesta, kde občania budú nosiť kuchynský odpad a zberová spoločnosť ho bude brať a likvidovať.

K bodu 6

Preschválenie Cenníka nájmu a poplatkov: Do cenníka nájmu a poplatkov je potrebné doplniť:

Vstupné do Včelnice:

Cena 2€

- deti do 15 rokov
- seniori nad 65 rokov
- osoby z ŤZP, ktoré sa preukážu platným preukazom
- Pri skupine detí do 15 rokov nad počet 10 detí doprovod jednej osoby zdarma

Cena 4€

- Biznis akcie, Team building, individuálne malé skupiny

Pohľadnica obce - 0,27€

Nálepka - 0,30€

Magnetka - 2€

Med - 3€

Návrh doplnenia cenníka OcZ odsúhlasilo.

K bodu 7

Bezúročný úver pre samosprávu

Pôžičky sa budú poskytovať na základe žiadosti obce, alebo vyššieho územného celku maximálne do výšky výpadku dane z príjmov fyzických osôb za rok 2020.

Pôžička má sedemročnú splatnosť v rovnomerných ročných splátkach, pričom prvá splátka sa uhrádza v roku 2024. Požiadat sa môže do konca októbra.

Ak budeme o tento úver žiadať, musíme upraviť tohtoročný rozpočet.

K bodu 8

Návrh na krátenie dotácií o 25%

Z dôvodu koronakrízy, keď bola 3 mesiace pozastavená činnosť a tým aj náklady.

OcZ s tým súhlasilo.

starosta obce

- Oboznámil poslancov o jednotlivých projektoch:

- Obci bol schválený projekt agentúrou SIEA na rekonštrukciu kotolne obecného úradu, ktorá kúri aj poštu, kultúrny dom, materskú školu a požiarnu zbrojnicu – realizácia projektu sa uskutoční jún – júl 2021

- Kamerový systém – je podpísaná zmluva s dodávateľom a realizácia má byť do konca októbra 2020

- Velkokapacitný zber odpadu sa uskutoční 16.10 – 17.10.2020

- Oprava škarpy pri Zivke sa zahrnie do rozpočtu na rok 2021

- Topole pri kompostovisku v Potočku budú postupne ošetrované rezom

- Vodiči, ktorí budú naďalej parkovať na chodníkoch budú opätovne upozorení listovou formou a bude pristúpené k represívnym opatreniam.

**Dušan Migala,
zástupca starostu**

Zodpovednosť rodičov pred Bohom

Keď dejateľ slovenského národa Hviezdoslav vyslovil myšlienku „Mládež, tys držiteľkou rána“, nepochybne myslel na prevzatie národnej štafety z rúk odchádzajúcej generácie. Nemalo by to byť inak ani v našej cirkvi. Jedným z jej hlavných zámerov zostáva cieľené vedenie detí a mládeže k Bohu tak, aby ona aj vo zvrátenom dianí sveta zotrvala s Ním a v Ňom, aby bola pripravená niesť prevzatú duchovnú pochodeň. To je v dnešnej dobe úloha veľmi náročná, zodpovedná, bez súčinnosti s rodičmi takmer neuskutočniteľná. Základnou bunkou kresťanskej výchovy dieťaťa je rodina. Nezastupiteľne! Tu by sa mal uskutočniť jeho prvý dotyk s Bohom. Vecný, dostupný, dôsledný a priateľský. Je čo naprávať. Priama otázka: Ako si vy, rodičia a krstní rodičia spĺňate od Boha vám určenú povinnosť vychovávať vaše deti v kresťanskom duchu? Ako túto povinnosť plníte?

Duchovný pastier, nositeľ kresťanského posolstva, šíriteľ Božieho slova, nesúci v sebe obsah evanjelia, odovzdáva sa do služieb Pána s cieľom: slovo Božie pravdivo a čistotne prenášať do svojho okolia všetkým kresťanom. Ako ničím nenapodobiteľné posolstvo. Tak, ako toto posolstvo znie z úst kňaza, nemalo by znieť aj z úst rodičia k svojmu dieťaťu? Či by sa domov rodiny nemal stať chrámom dennej zbožnosti, úcty a lásky, vďaky a prosby v modlitbách k Tomu, ktorý nás vykúpil? Či by rodič nemal byť tým, ktorý by dieťaťu už od jeho útleho veku dával svojim srdcom to, čo svojim srdcom od Spasiteľa prijímal sám? Ak je rodič duchovne pripravený odovzdávať svojmu dieťaťu to, čo sám v sebe nesie, potom sa tak deje na báze jeho vnútornej vyváženosti, na základoch jeho kresťanskej viery. To je kapitál, ktorý by rodič nemal a nesmel premrhať, svoju vieru by mal prenášať do skutkov, lebo viera bez skutkov nežije. Tak, ako o tom píše apoštol Jakub: „Čo je platné, keď niekto má vieru, ale nemá skutkov? Či ho takáto viera môže spasit?“ Alebo: „Tak aj viera, ak nemá skutkov, je samo o sebe mŕtva.“ Pretavovanie viery rodiča do skutkov je predovšetkým zodpovedná práca, týkajúca sa náboženskej výchovy seba samého, potom tej istej výchovy smerom k svojmu dieťaťu. Ak rodičia naplnili svoj život aj privedením dieťaťa na svet, potom ich kresťanským poslaním je „vypestovanie“ jedinca pevného vo svojej viere, odolávajúceho dekadentnému prostrediu, v znamení výpovede žalmistu: „Počiatkom múdrosti je bázeň Hospodinova.“ Ak takto vybavené dieťa postaví rodičia do sveta nástrah a ono nepodľahne, sú aj s

ním naveky požehnaní. Rodičia, ktorí nie ste poznamenaní pokrivením posledných desaťročí a ktorí ste celkom nepodľahli materiálnym hodnotám doby, darujte svojim deťom do vienka života dar ten z darov najkrajší: vieru kresťanskú, vieru v Boha, aby sa naša kresťanská mládež stala oporou cirkvi, dôstojnou nástupkyňou odchádzajúcej generácie.

Vladimír Pavlík, ev. farár

Buď verný až do smrti a dám ti veniec života

Pod týmto mottom sa uskutočnili v evanjelickom kostole v Závažnej Porube slávnostné služby Božie a to v nedeľu 21. júna 2020. Krstnú zmluvu potvrdilo 9 konfirmandov. K Večeri Pánovej pristúpilo aj 11 „zlatých“ konfirmandov. Modlitbou potvrdili, že i naďalej budú žiť v Božej pravde a vo viere v Pána Boha.

• Mladí konfirmandi: zľava - Zuzana Macková, Martin Meďvecký, Terézia Bukasová, pán farár Pavlík, Michal Matys, Tímea Bátoriová, Andrej Sokol, Monika Magerčiaková, Michal Bajčí

• „Zlatí konfirmandi“: zľava: Želmíra Macková, r. Staroňová, Iveta Kováčová, Anna Mikulášová, r. Vretenárová, Milan Hladký, Tatiana Némethyová, r. Míšová, Eva Hladká, Ján Duda, p. farár Vladimír Pavlík, Ivan Hladký, Jana Rúfusová, r. Kulhavá, Ján Šarafín, Zdenka Jurečková

Vypočuj nás, milý Pane, požehnávaj výchovu

V Závažnej Porube na Službách Božích v nedeľu 30. augusta 2020 sa veriaci stretli pred začiatkom nového školského roka. V duchu a pravde prosili o Božiu ochranu a vedenie. Nebeského Otca oslovili vrúcnu prosbou, aby žiakom, študentom, učiteľom i rodičom Jeho Milosť dovolila naplno sa venovať školskej práci. Prosili o dobrých učiteľov a láskavých rodičov. Prijali požehnanie a na záver zaspievali pieseň: „Amen, staň sa tak, amen! Ty si života prameň, Jezu Kriste, Pane náš, vďaka Ti, že nás zheňáš!“

text i foto: Dušan Migala

O formovaní svedomia

Normou mravnosti je pre človeka jeho svedomie – praktický úsudok o zhode jeho konania s objektívnym dobrom. Musí to byť, samozrejme, svedomie pevné a správne.

Najčastejšie sa stretávame s tromi typmi pomýleného svedomia: svedomie úzkostlivé, svedomie benevolentné a svedomie nestále. Pozrime sa trochu na jednotlivé prípady.

Nájdu sa ľudia, ktorí žijú v ustavičnom presvedčení, že čokoľvek robia, všetko je nedokonalé alebo priam hriechne.

Spomeňme si na chvíle, v ktorých sa nám osobne zdalo, že naša vina dosahuje priam kozmické rozmery, aj keď v podstate nešlo celkom o hriech, ale o pokušenie, napríklad neúmyselná nečistá myšlienka či obyčajné pozabudnutie. A predsa sme boli nesprávne presvedčení, že sme zhršili, a to ťažko. Vtedy sa v nás ozývalo svedomie falošné, svedomie prepriato úzkostlivé. Svedomie tohto typu považuje za zlo aj to, čo zlom nie je, alebo vidí ťažký hriech tam, kde je len nedokonalosť. Úzkostlivé svedomie sa môže zmocniť celého etického života človeka, alebo – čo sa často podarí – nejakého jeho špecifického úseku. Neraz je úzkostlivé svedomie, škrupulantstvo, spojené s psychickými poruchami, napríklad s neurozou či stavom strachu.

Iným typom mylného svedomia je svedomie široké, liberálne. Prehlasuje, že hriechu niet tam, kde hriech objektívne je, alebo vidí ľahký hriech tam, kde objektívne máme do činenia s ťažkým previnením. Široké svedomie prakticky nespĺňa svoju úlohu alebo ju spĺňa len v obmedzenom rozsahu. Hranice dobra a zla sú v tomto prípade ohraničené tak nevyrazne a nejasne, že človek prakticky pre všetko, čokoľvek robí, dokáže nájsť ospravedlnenie.

Príkladom širokého svedomia máme okolo seba nespočetné množstvo. Kto z nás a ako sa svedie za zanedbávaných rodinných, spoločenských, pracovných povinností? Kto cíti povinnosť napraviť spôsobenú škodu či odvolať ohováranie blížneho? Naše hriechy širokého svedomia spôsobujú ohromné spoločenské škody a sú skutočnou príčinou mnohých spoločenských neduhov.

A nakoniec tretí typ pomýleného svedomia: svedomie neisté. Človek nevie, či je alebo nie je daný skutok zhodný so skutočnou hierarchiou hodnôt. Jeho konanie sprevádza neistota: dobre alebo zle, vina, zásluha či neutrálna záležitosť? A zároveň nevynaloží potrebnú námahu, aby nadobudol jasný a správny úsudok o veci. Nejde tu o chorobný nepokoj a nerozhodnosť charakteristickú pre škrupulantov, ale o pohodlnú ľahkomyselnosť, nedostatok pocitu zodpovednosti, mravnú ľahostajnosť. Zatiaľ jestvuje záväzná zásada, že človek s neistým svedomím by nemal konať, pokiaľ si svedomie neupevní, napríklad prostredníctvom pozitívnej reflexie alebo získania kompetentnej rady.

Jestvujú teda prinajmenšom tri typy mylného svedomia: svedomie úzkostlivé, široké a nestále. Jeho protipólom je svedomie pravdivé a pevné.

Problém vychovania pravdivého svedomia v človeku sa dnes stal tragickým spoločenským problémom – tragickým, pretože si ho pričítame nevíšimame. Vo veľkom rozsahu pozorujeme nevyvinutosť svedomia. Naším deťom vstúpujeme množstvo informácií, no celé „vychovávanie“ je vlastne len učením. Sú jazyky, je matematika, hudba, plávanie aj tanečné kurzy. O formovaní svedomia sa narozpráva. Snažíme sa vychovať géniou, pričom zabúdame na ich svedomie.

A predsa sme sa už kedysi na vlastnej koži presvedčili, čím sa stane veda aj moc v rukách ľudí, ktorí sú pozbavení svedomia alebo ho majú vyformované nesprávne.

Výber zo state O formovaní svedomia spracovala PaedDr. Soňa Barániová z knihy AKO ŽIŤ. Autorom knihy je poľský kňaz Józef Tischner.

Pod Poludnicou otvorili náučnú včelnicu

Lúka za domom Milana Rúfusa a požiarnou zbrojnicou v Závažnej Porube sa celá kosiť nebude. Úmyselne. Aby mali včely miesto pre svoj pracovitý život.

• Slávnostné otvorenie včelnice

V dedine pod Poludnicou bolo pred tridsiatimi rokmi ešte do dvadsať včelárov. Dnes sú možno traja. Obec sa pod odborným vedením Národného parku Nízke Tatry rozhodla včelárstvo oživiť a zapojiť do toho najmä deti.

Za rodičovským domom Milana Rúfusa sa nachádza veľká záhrada so starým ovocným sadom. „Bola to záhrada, ktorú sme nevyužívali, kosili sme ju, oberali jablká. Keď sme ešte v roku 2017 sedeli s manželmi Elenkou a Mikim Hančinovcami, ktorí robia prednášky o ekológii našim deťom, slovo dalo slovo a vymysleli sme náučnú včelnicu,“ vysvetlil Pavel Beško, starosta Závažnej Poruby s tým, že chcú do dediny znova vrátiť včely. Spracovali projekt, oslovili Agentúru životného prostredia, ktorá ich podporila, našli ďalších sponzorov, ktorí prispeli hlavne materiálne. O odbornú časť sa postarali manželia Hančinovci z Národného parku Nízke Tatry. Pôsobivú náučnú včelnicu otvorili 29. 6. 2020. Čestnou krstnou mamou sa stala moderátorka Katarína Jesenská, ktorá pripravuje reláciu o chalupárčení.

Vynovili storočný včelín

Dominantou záhrady je vynovený storočný včelín, ktorý bol v rúfusovskej záhrade odjakživa. Podarilo sa aj priniesť starý medomet či unikátny dvojvčelín od rodiny Štepitovcov z Dovalova. V záhrade vysadili medonosné kvety. Včely tam zatiaľ nie sú. Ako povedal Beško, pre včelí mor úle nechcú prenášať. No včelie úle

• Pásku prestrihli: Ing. Pavel Beško, starosta a Katarína Jesenská, moderátorka TV JOJ

by mali byť do konca roka aj v záhrade miestneho evanjelického kostola.

„Náučná včelnica má slúžiť najmä deťom, pretože dúfame, že sa stanú pokračovateľmi tradície včelárstva. Zároveň budeme radi, keď k nám prídu na návštevu deti a školáci z okolia,“ dodal Beško s poďakovaním pre všetkých, ktorí akoľkoľvek prispeli k peknému a užitočnému dielu.

„Záhrada je určená pre deti základných a materských škôl. Máme tu interaktívne panely, tie sú najmä pre deti, nájdete tu aj odbornejšie tabule, snáď aj dospelí si nájdu užitočné informácie. Projekt náučnej včelnice je v začiatku, verím, že sa to rozbehne a s detičkami budeme vytvárať jednu úžasnú včeliu záhradu,“ povedala Elena Hančinová, odborná garantka.

• Včelnica v Závažnej Porube

Vzorom pre ľudí

Na otvorenie včelnice prišli aj starostky a starostovia z okolitých dedín, niektorí z nich aktívni včelári, napríklad bývalý hybský starosta Martin Piovarčí či liptovsko-jánsky starosta Juraj Filo.

„Keby sme žili ako včely, nemali by sme ako ľudstvo problém. Včely sú vysoko organizované, prísne špecializované. U nás robia všetci všetko a nikto nič poriadne. Včely sa vedú obetovať, keď bránia úľ, aj obetovať život. Z prírody si vezmú to, čo stopercentne spotrebujú a nevytvoria odpad,“ povedal počas otvárania primátor Liptovského Hrádku Branislav Tréger.

„Verím, že náučná včelnica bude navštevovaná aj vzhľadom na to, že sa nachádza v záhrade domu nášho veľkého básnika, ktorý aj tu, v tejto záhrade, čerpal inšpirácie pre svoje básne. O tom, že včely sú pre človeka dôležité, hovoriť nemusím, veď jedna tretina celosvetovej rastlinnej produkcie je tu vďaka opeleniu,“ povedal riaditeľ Národného parku Nízke Tatry Ľuboš Čilag.

Lubica Stančíková, My Liptovské noviny
Foto: Dušan Migala

Všetko je vecou tvrdej práce, pevnej vôle, vytrvalosti a odhodlania

Krátke zamyslenie nad obyčajným, ľudským vypočutím

V máji 2020 to dotiahol ku magickej osemdesiat osmičke, pozorne sme počúvali jeho rozprávanie. Možno sa mu ulavilo. Človek zvyknutý na človeka sa cíti osamelo. Vtedy povie o svojom živote a svojich starostiach. A má pocit, že už ho tak neťažia, že z nich ubudlo.

Túžil byť letcom, stal sa špecialistom

• Vladimír Niňaj, 1932 (vľavo) a starosta Ing. Pavel Betko

Našu pozornosť nasmeroval na tablo absolventov Strojníckej školy vo Svite a povedal: „Keď sme v roku 1951 ukončili túto školu a rozbehli sa po celom Slovensku netušili sme, že si budeme nápomocní po celý život. Poráťajte! Bolo nás sedemdesiat dva. Uplatnili sme sa v strojárstve, na rôznych pracovných pozíciách. Navzájom sme si pomáhali a nestálo nás to nič. Ak niektorí z nás mal problém, chybovala súčiastka, alebo materiál, vedeli sme, na ktoré dvere treba zaklopať. Život potvrdil, že priateľstvo z mladosti predstavuje vysokú hodnotu.“ rozhovoril sa pri pohľade na pamätňé tablo. Potom pokračoval podľa abecedy času. Dozvedeli sme sa, že skôr ako nastúpil do školy vo Svite, chcel sa stať leteckým mechanikom a pilotom. Lekársku prehliadku absolvoval u MUDr. Rajniaka, ktorý mu povedal: „Zdravý si, ale do lietadla si privysoký, neviem, či ťa príjmu.“ Otec jeho túžbu pozastavil a prikľincoval: „Boh ťa chráň, veď sa zabiješ!“ A tak jeho cesta života viedla do Svitu. Túžba lietať ho však

neopúšťala. Absolvoval plachtársky kurz na bezmotorové lietadlo. Stále opatruje pilotný preukaz. Súčasťou výcviku boli i zoskoky. Spolu absolvoval tri zoskoky z lietadla. Ako dva desaťročný nastúpil na základnú vojenskú službu do Kvildy v južných Čechách (1952 – 1954). „Slúžil som za Čepičku. Bol to minister národnej obrany, žiadal disciplínu a poriadok. Velitelia nám často prízvukovali: Ťažko na cvičisku, ľahko na bojisku. Bola to vojna ako remeň,“ dodal. Po šesťmesačnom kurze v poddôstojníckej škole obsluhoval vojenský radar ruskej výroby. Potom slúžil u bojových útvarov na Šumave. Neskôr ho prevelili do Prahy, kde si spravil aj vodičský preukaz.

• Pilotný preukaz

Lyžiar, zjazdár, skokan

Vyznal sa aj zo svojho vzťahu k športu. „Každý chlapec v čase mojej mladosti lyžoval. Dobré si spomínam, že v skoku na lyžiach som sa stal majstrom Závaž-

• Ako lyžiar – vojak na trati, Pec pod Snežkou

nej Poruby. Skočil som neuveriteľných 14 metrov na skoku, ktorý sme zo snehu postavili na Galičkej.“ Na vojenčine sa skúsenosti zo zjazdového lyžovania zišli ako soľ. „Ale až po čepobití (slávnostný pochod so spevom) sme mohli trénovať,“ vysvetlil. Ako reprezentant vojenského útvaru v Prahe v rámci armádných športových hier pretekal v Peci pod Sněžkou, kde získal druhé miesto. „Veľmi ma potešilo, keď som vo Vysokých Tatrách na pretekárskych svahoch stretol Vlada Štrkolca, ktorý bol vynikajúci lyžiar a slúžil ako profesionálny vojak. Spomenul, keď v roku 1953 zomrel Stalin a po ňom krátko Gottwald, všetky vojenské lyžiarske preteky i športové hry v armáde sa prerušili. Začalo obdobie studenej vojny.“

Všade, kde bolo treba

Po prepustení z vojenskej služby našiel prvé pracovné uplatnenie na stavbe Oravskej priehrady. Pracoval ako frézár i sústružník. Bolo tam množstvo ťažkej techniky, súčiastky chybovali a tak ich v dielni vyrábali. Venovali sa aj generálnej oprave motorov. „Tu som sa mnohému naučil od skutočných odborníkov. Ich mená si pamätám dodnes: Ing. Meisner, Ing. Schwarz, Ing. Schmittel. Boli to Nemci - špecialisti, ktorých zadržali na Slovensku ako vojnových zajatcov. Ak chceli slobodu, museli robiť, ale pre nás.“ Z Oravy sa presunul aj s technikou do Krpelian, kde sa v tej dobe v rámci Vážskej kaskády budovala priehrada. Frézara a sústružníka však potrebovali aj na bývalom ČSAD, n.p. v Liptovskom Mikuláši. Tu ako mechanik pracoval Miloš Šúlek a ako autoklampiar Michal Kováč zo Závažnej Poruby. „Oslovili ma a ja som ponuku prijal. Veď som nemusel chodiť na týždňovky a robil som svoje remeslo. Okrem toho som zastupoval neprítomných vodičov na nákladných autách i autobusoch. Všade tam, kde bolo treba.“

• Tablo z roku 1951. Život potvrdil, že priateľstvo z mladosti predstavuje vysokú hodnotu.

Osud mu prideli buldozér a bager

Jedného dňa mladého odborníka vyzval Matej Jambrich (od kostola), vtedajší riaditeľ veľkého výrobného podniku so slovami: „Vladko, ťažkým strojom rozumieš a dobrý chýr ide o tvojej robote. Potrebujeme šikovného buldozéristu pre Stredoslovenské štrkopiesky.“ A tak na dlhé roky zakotvil v tomto podniku. Robil skrývku, upravoval terén, pochodil všetky kameňolomy od Lučenca, Párnicu, Malužinú... Práca to nebola ľahká. Každý stroj má svoje technické parametre. Tie treba ovládať a výkon stroja prispôbiť náročnému terénu i podmienkam. Bezpečnosť vždy stojí na prvom mieste. Nie raz išlo aj o život. Za sedem rokov Stalina (buldozér) zozdral a odviezol do generálnej opravy.

Buldozér Stalinec ruskej výroby

„V tej dobe som spravil veľa užitočného aj pre Závažnú Porubu. Upravil cestu Na Mostkách. Pripravovala sa výstavba rodinných domov, vyrovnal plochu Za Brúsom, zrovnal pozemky Za ohradami. Na buldozéri tvoril podmienky pre cestu Na Háj. Tu Porubáňania - kamenári budovali Vojnový pamätník. Okrem buldozéra ovládal aj ťažké bagre. Hydraulika v tej dobe bola ešte v plienkach. Tieto stroje sa ovládali cez laná. Stroju a zložitému mechanizmu pohonu bolo potrebné rozumieť, citlivo manipulovať s ovládačmi, predchádzať poruchám a pozornosť venovať údržbe. Hodno vari spomenúť, že rukopis svojej práce zanechal aj na JRD v Podturni. Nebolo tu dielne, len „šmikňa,“ no s podporou vedenia družstva postavil sušiareň na mlieko, na zemiaky, vybavil dielňu i kotolňu.

Sedem zamestnaní

Keď Podtureň prebralo JRD v L. Ondrejovi, prešiel na STS (strojno-tractorová stanica) v Liptovskom Mikuláši – Palúdzke ako vedúci dielne. A práve na tejto pozícii, keď nebolo súčiastok ani materiálu, našiel porozumenie a pomoc u kamarátov zo školy. „Nič ma to nestálo, zopakoval, len čas a energiu. A prinieslo to úžitok celému podniku.“

V spomienkach zaletel aj ku výstavbe vleku na Opalisko. „Raz ma pristavil môj menovec Vlado Niňaj - Pečo. Vlado, potrebujeme postaviť stožiare na lyžiarsky

Technika v kameňolome, 60. roky 20. storočia

vlek a chce to chlapov smelých, schopných, čo podajú dôkaz. Povedal som mu. U mňa robia dvaja bratia Čenkovci: Štefan a Fero. Détečku ovládajú, spolu to spravíme. Najťažšie bolo postaviť najvyšší, koncový stožiar. Dokázali sme to a všetko bez úrazu. Tento vlek odišiel do minulosti, no spomienky zostali, ba aj fotografie,“ dodal. Ešte sa žiada zaznamenať súvahu pracovných miest. Ako odborník – špecialista prešiel sedem zamestnaní. Na poslednom mieste, pred zaslúženým dôchodkom, pracoval ako civilný zamestnanec počas výstavby objektov Vysokej vojenskej školy v Demänovej. Zodpovedal za údržbu ťažkej techniky: všetky zemné stroje, buldozéry, bagre, žeriavy, dumpre... Do dôchodku odišiel s ocenením za výstavbu komplexu objektov tejto školy.

Nahliadnime aj do súkromia

Aby naše vypočutie podalo pravdivý obraz o tejto osobnosti, nahliadnime aj do súkromia. Vladimír Niňaj (1932) vyrastal v Závažnej Porube v rodine murára s bratom Milom a sestrami Emkou a Milkou. Do stavu manželského vstúpil v roku 1955 s Pavlínou, rod. Michalkovou z Ploštína. V manželstve vychovali tri deti: Danku 1956, Vierku 1958 a Vlada 1962. Teší sa z piatich vnúčat a dvoch pravnučiek. Manželku vypevnil do večnosti pred štyrmi rokmi. Dlhé roky sa venoval poľovníctvu, plachteniu, patril k aktívnym členom Zväzarmu a pôsobil aj ako hasič – strojník v domácom hasičskom zbore spolu s Kalmanom Cútom, Jánom Janákom, Ludom Niňajom, Jánom Vretenárom, Jánom Niňajom z Ulice a ďalšími. Naše rozprávanie končíme otázkou. Čo považujete v živote za veľmi dôležité a potrebné? „Robiť robotu, ktorej človek rozumie a byť aj primerane odmenený. Keď robote nerozumieš, budeš rozumieť lopate. Tak to hovorieval môj otec a ja potvrdzujem, že je to pravda. Okrem roboty treba mať dobrú rodinu a nájsť si čas aj na svoje záľuby.“ Čo k tomu dodať? Vari len to známe: „Keď je práca potešením, tak je život šťastím.“

text: Dušan Migala
foto: archív a dm.

Práce v lese

Moja spomienka sa nebude týkať súčasnej profesionálnej ťažby drevnej hmoty v lese. Pilčiči sú vybavení modernou technikou a ovládajú príslušné pracovné postupy a technológie. Stiahnutie napílených stromov do dolín sa robí lesnými kolesovými traktormi, ale aj tradičnými kónskými záprahmi.

Sústredím sa na svojpomocnú ťažbu pre bežné potreby domácností. Na prvý pohľad sa zdá, že ide o prácu síce namáhavú, ale jednoduchú. Zdanie klame. Aj táto práca vyžaduje fortieľ, zručnosť, skúsenosti a bezpečnosť. Aj jednoduché, no kvalitné náradie. Sekery, píly, reťaze a laná, štipáky, sapiny a podobne.

Cez prázdniny a neskôr v rámci dovolení sme chodili do lesa chystať drevo spolu s otcom a bratom. Niekedy aj v zime. Vtedy sa po náladí kmene ľahšie „štrajchali“ – posúvali do doliny. Na prvotný impulz k pohybu stačili zataté sekery, ktoré sme z kĺzajúceho sa kmeňa uvoľnili za pohybu.

Raz sa nám stalo, že kĺzajúci sa kmeň otočený „kanom“ dopredu sa neprekĺzol pomedzi rastúce stromy, ale do jedného statného stromu narazil. To by nebolo nič zvláštne, ale energia v okamžiku nárazu sa preniesla celým kmeňom spíleného stromu až na jeho vrchovec. Ten sa rozkmital. Z jednej strany nemal kmit prekážku, ale z druhej strany bola otcova noha. To už signalizovalo drámu! Otcov zmraštený obličej vyjadroval bolesť. Musela byť ukrutná. Boli sme v napätí, či mu ju medzi kolenom a členkom nepreseklo úplne.

Na chvíľu zavládlo ticho. Otec stál nehybne opretý o porisko sekery. Pomaly sa mu napätie z tváre vytrácalo. Z úst mu vyšiel zvuk, ktorý jednoznačne vyjadroval bolesť. Otca bolela noha a nás srdiečka. Pomaly, podopierajúc sa sekerou urobil prvý krok. Potom ďalší. Na boľavú nohu očividne napadal, ale v práci sme pokračovali ďalej.

Inokedy- tiež v zime, sme sa spolu s otcom podieľali na „štrajchaní“ spílených kmeňov smrekov na Starom háji. Kmene pripevnené za bilničku reťazou poťahoval koník. Furmanom boli ujček Lešťan od vyšných Bátov. Pomáhali aj ich dvaja synovia. Robotu sa celkom dobre darila. Lešťanovcom obed priniesol tretí syn. Všetci sa najedli. Pred jedením sa ujček prežehnali. Rovnako po najedení. Potom si pozerajúc na synov povzdychli „joj chlapi moji ako mi je zle.“ Odpadli na zem mŕtvy. Aj takto umierali robotní ľudia. Pri robote.

Prítomní chlapi urobili z mohutných haluzí vlek. Vystlali ho drobnejšou mäkkou čečinou. To bol hintov zosnulého na prvej etape jeho poslednej cesty. Česť jeho pamiatke.

Jano Čunga

Koronavírus narušil bežný život

Prosperita, kríza, reštart

Pandémia koronavírusu ovplyvňuje hospodársky i spoločenský život na celom svete. Neobišla ani Závažnú Porubu. Ako sa to všetko prejavilo v živote obce? Evidujeme tri obdobia.

1. Čas prosperity spoločenskej, kultúrnej, vzdelávacej, športovej a sociálnej oblasti od predvianočného obdobia po Medzinárodný deň žien.
2. Čas krízy od 11. marca do 31. mája 2020
3. Čas reštartu od 1. júna 2020 po súčasnosť.

Prosperita

Pred Vianocami sa uskutočnili koncerty, ktoré priniesli lásku a radosť. Ľudia sa z celého srdca radovali z uvedenia divadelnej hry Lomidrevo v režii Lucie Bačíkovej. Spolu trikrát mohli diváci sledovať toto predstavenie. Účinkovalo 16 hercov a 10 ochotníkov sa podieľalo na príprave a realizácii tohto diela. V nádeji pokoja a zdravia sme privítali rok 2020. Prvé týždne nového roka sa niesli v znamení hodnotenia činnosti spoločenských a športových organizácií. Svoju činnosť bilancovali: FS Poludnica, futbalisti, hasiči, turisti, JDS, COOP Jednota. Ožili aj tradície: konal sa Homrlaj, Poludnica fašiangovala v Liptovskom Mikuláši, tiež v DSS a ZpS ponúkla fašiangové zvyky plné radosti a veselosti. 3GD sa predstavilo s Lomidrevom v Kvačanoch. Fašiangový ples naplnila radosť, tanec a humánny cieľ. Jednota dôchodcov sa vybrala do V. Tatier na Hrebienok. Jazda ohňa na Opalisku zaznamenala tri rekordy. Najvyšší počet účastníkov, 150 faklonosičov, 80 cien v tombole.

29. februára 2020 sa konali voľby do NR SR. Aj tu boli zaznamenané štyri rekordy s prívlastkom najviac: najviac voličov zapísaných v zozname, najviac vydaných hlasovacích preukazov, najviac voličov s hlasovacími preukazmi a najviac mladých ľudí prišlo do volebnej miestnosti. Na udalosti bol najbohatší začiatok marca: Divadlo 3GD uviedlo Lomidrevo v Liptovskom Jáne, vo Vavrišove. Poludnica na MDŽ roztancovala námestie v Liptovskom Mikuláši. Našii gymnastkám tleskali na medzinárodnom festivale pódiových skladieb v Trnave. JDS oslavila MDŽ doma i v Liptovskom Mikuláši.

Treba uviesť, že naše školy plnili ciele svojich výchovno-vzdelávacích programov a DSSa ZpS fungovalo bez problémov.

Kríza

Práve vtedy, keď bolo všetko v najlepšom, prišiel usmievať COVID - 19. 11. marca 2020 nastúpili opatrenia vlády a samosprávy. Nastal čas krízy. Opodstat-

nené hygienické a bezpečnostné opatrenia nás zatvorili do príbytkov, ulice zostali prázdne, školy, športoviská, priestory slúžiace kultúre, kostoly a úrady prestali fungovať. Čo je najdôležitejšie pre tento čas? Potraviny, drogerie, dodávky elektrickej energie, vody, doprava, pošta tvorili základné podmienky pre život. Obecný úrad fungoval v obmedzenom režime. Nastala doba rúsková, nariadená karanténa pre občanov vracajúcich sa zo zahraničia. Striktne sa dodržiavali normy správania, naši ľudia rešpektovali prijaté obmedzenia. Starosta Ing. Pavel Beško ocenil disciplinovanosť a ohľaduplnosť obyvateľov obce prostredníctvom obecného rozhlasu.

Oslavy Dňa víťazstva sa premenili na tichú spomienku a zvony. Vence položili len dvaja predstavitelia obce. Z dôvodu koronakrízy sa nekonali plánované rokovania OcZ v marci a apríli. Za platných hygienických opatrení OcZ rokovalo až 25. mája 2020. Schválilo záverečný účet obce s prebytkom. Ocenilo prácu starostu i ekonomky obce.

Aj keď koronavírus narušil bežný život, Klub dôchodcov upravil okolie Pamätníka padlých, vyčistil priestory cintorína a Areál Mateja Staroňa. V týchto ťažkých časoch sa prejavila súdržnosť našich občanov. Členky domácej JDS šli rúška a predsedníčka zabezpečila aj distribúciu. Obec poskytla ochranné prostriedky v potrebnom množstve, zvlášť pre rizikové kategórie. Je potešiteľné, že opatrenia krízového štábu a hygienické opatrenia v našom DSSaZPS boli účinné. O tom všetkom poskytla rozhovor pre Rádio Regina riaditeľka zariadenia a starosta obce. Po dlhých týždňoch odlúčenia od rodín boli povolené návštevy klientov. Služby Božie sa nekonali, no veriaci boli spojení cez Božie slovo, ktoré napísal pán farár Pavlík a v písomnej podobe (spolu 9) rozniesla pani Anna Mikulášová. Kázne boli prístupné aj na W stránke obce. Počas pandémie prešla Základná škola Milana Rúfusa na vyučovanie On-line. O všetkom, čo prežívali naši žiaci, učitelia i rodičia zaznamenalo Školské zrkadielko v Porubských novinách. Materská škola pre kontakt s deťmi a rodičmi využívala knižnú búdku a telefón. Keď to dovolila hygienická i bezpečnostná situácia v štáte nastal čas postupného rušenia opatrení.

1. júna 2020 sa začal reštart všetkého života. Žiaci nastúpili do školy. Pred vstupom do budovy v rúškach si dezinfikovali ruky, odmerali telesnú teplotu a prijali poučenie o potrebnej hygiene. Za prísnych bezpečnostných a hygienických opatrení sa otvorili i brány materskej školy. Treba uviesť, že v tomto období, keďže

sa skončilo funkčné obdobie riaditeľiek, obec vyhlásila výberové konanie. Miesto riaditeľky MŠ bolo vyriešené v prvom kole, výberové konanie riaditeľa ZŠ MR malo dve kolá. Na základe výsledkov výberového konania a na návrh rady školy v zmysle zákona starosta vymenoval k 17. augustu 2020 novú riaditeľku základnej školy. 29. júna 2020 obec Závažná Poruba za podpory Epicentra otvorila v záhrade Rúfusovie domu školskú včelnicu ako prírodnú učebnicu. Úspešný projekt už slúži svojmu cieľu. V riadnom čase sa začali konať i služby Božie. Deväť konfirmandi pristúpili ku konfirmácii. Stretlo sa i 11 „zlatých“ konfirmandov. Slávnostne sa skončil školský rok 2019 - 2020. Predškoláci prevzali Osvedčenia o absolvovaní predprimárneho vzdelávania. Riaditeľka základnej školy vyjadřila veľké poďakovanie rodičom žiakov, ktorí počas mimoriadnej situácie pomáhali svojim deťom pri dištančnom vzdelávaní.

Reštart

V čase školských prázdnin sa postupne reštartoval spoločenský, kultúrny i športový život. Piganie guľiek rovnako oslovilo malých ako veľkých. V Závažnej Porube sa uskutočnil Slovenský pohár v behu na kolieskových lyžiach, konal sa futbalový turnaj Playcup, Vínná cesta zastavila v Dome Milana Rúfusa, nadšenci zorganizovali futbalový turnaj Štyri strany Poruby, FS Poludnica obnovila svoju činnosť. V júli sa predstavila na Svätóčajskom grife a v auguste účinkovala Za vráty v Iľanovskej doline na odhalení Pamätnej tabule členom poľovníckeho združenia. Divadlo 3GD uviedlo koncom augusta Lomidrevo na festivale neprofesionálneho divadla v L. Mikuláši. S radosťou uvádzame, že postupuje na krajskú prehliadku, ktorá bude 7. októbra v Žiline. Začali sa stretávať tanečnice zo Seniorky, pravidelne cvičí Ženská spevácka skupina. Pripravuje sa na Ružomberškú lýru. Predstavuje sa už pri kladení vencov k 76. výročiu SNP. Rozbehli sa futbalové súťaže všetkých kategórií, lyžiar - bežci pravidelne trénujú, gymnastky cvičia. Uskutočnili sa prvé spoločenské a zábavné podujatia: Guláše, akcie Epicentra. Hýb sa po novom, Retro zábavy a pod. Nový školský rok sa otvoril 2. septembra s potrebnými hygienickými opatreniami vzhľadom k druhej vlne pandémie. V tomto roku 2x vyšli PN na 48 stranách, finalizuje sa č. 104, W stránka obce žila a bola aktualizovaná. Predpokladáme a dúfame, že situácia sa postupne zlepší a nebude si vyžadovať žiadne bezpečnostné a hygienické opatrenia, či obmedzenie osobných slobôd a rušenie pripravovaných aktivít. Starosti nám robí druhá vlna Covid 19. Na Slovensku pribúda počet nakazených. Sprisňujú sa bezpečnostné a hygienické opatrenia.

Dušan Migala

Podzemie hotela malo byť zálohou pre prípad vojny

Do Závažnej Poruby chodili na rekreácie zamestnanci energetiky

Hotel bol zariadením, ktoré patrilo pod Atómovú elektrárňu Jaslovské Bohunice. Hotel, ktorý postavili v Závažnej Porube, bol neprehliadnuteľný, na svoju dobu moderný a kvalitný.

Výstavba nebola jednoduchá, začali ju koncom 70. rokov, hotel otvorili až po takmer desiatich rokoch.

„Po Permonie to bol vtedy druhý najlepší hotel na okolí,“ spomína dlhoročný šéf František Sabol. „Disponoval kompletnou rehabilitáciou, bol tu bazén, personál, ktorý sa staral o zdravie ubytovaných hostí, dvaja maséri a dve rehabilitačné sestry.“ Hotel bol otvorený pre verejnosť, chodili najmä zamestnanci. Sabol hovorí, že na hotel Bohunice aj susedný Tatrin je dnes žiaľostný pohľad.

„Zariadenie fungovalo celoročne, hlavne na začiatku sem bol problém sa vôbec dostať, taký veľký bol záujem ľudí.“

Najprv pracovalo v hoteli 34 ľudí, neskôr sa stav znižoval. „Nebolo to šťastné rozhodnutie, lebo utrpeli služby.“

Záložný dispečing pre prípad vojnového stavu

Príbeh hotela je zaujímavý najmä pre to, čo skrýva v podzemí. Kryje ho vchod a tenisový kurt. „Hovorí sa, že energetika je chrbtová kosť hospodárstva štátu. Musí byť pripravená na všetky možné a nemožné scenáre. Je predsa nad slnko jasnejšie, že si predstavitelia Rady vzájomnej hospodárskej pomoci (RVHP) a Varšavskej zmluvy museli veľmi dobre uvedomovať, že keby bola vojna, tak bude centrálny dispečing (CDO) RVHP v Prahe medzi prvými cieľmi, ktoré budú bombardované,“ napísal Marián Naniaš, ktorý pôsobil ako vedúci prevádzky Atómovej elektrárne Jaslovské Bohunice, neskôr ako generálny riaditeľ sekcie energetiky ministerstva hospodárstva.

Ako vysvetlil Naniaš, v Závažnej Porube nebolo hocaké zariadenie. Vedúci predstavitelia štátu sa totiž v 70. rokoch rozhodli vybudovať záložný dispečing pre prípad vojnového stavu.

„V 70. – 80. rokoch budovali v Závažnej Porube Stredisko preventívnej starostlivosti pre pracovníkov energetiky, domáci ho poznali pod názvom hotel Bohunice. Bolo to v skutočnosti rekreačné zariadenie Slovenských elektrární, ktoré hlavne slúžilo prednostne pre tých, čo pracovali v Atómových elektrárnach Bohunice, a podzemie tohto objektu bolo ideálne na vyriešenie problému. Výborne situovaný komplex bol vynikajúco pozíčne a strategicky vybraný – relatívne v blízkosti okresného mesta Liptovský Mikuláš. Bol v katastri obce Závažná Poruba, na

konci doliny, kde sú aj ďalšie turistické chaty. Diaľnica D1 z Ružomberka do Popradu prakticky hraničí s obcou Závažná Poruba. Prístup do komplexu bol zabezpečený vybudovanou asfaltovou komunikáciou.“

Zariadenie bolo podľa jeho slov umiestnené v atraktívnej tatranskej doline, priamo pod kopcami s ihličnatým porastom, a od neho sa doslova do všetkých strán rozbiehajú turistické chodníčky do lokálnych turistických destinácií. Ďalším dôležitým strategickým bodom bolo letisko Poprad.

Zabezpečovali ubytovanie pre približne 150 hostí

„Na tú dobu bolo špičkovito vybavené. Ponúkalo ubytovanie v 24 dvoj lôžkových izbách s balkónom, 15 dvoj lôžkových izbách s možnosťou príležitostného lôžka, 3 jednolôžkových izbách, ako aj 3 rodinných izbách a 3 apartmánov s balkónom, ktoré zabezpečovali ubytovanie pre približne 150 hostí. Malo vlastnú reštauráciu s výbornou kuchyňou. Pre ubytovaných hostí, ale aj širokú verejnosť boli k dispozícii kvalitné rehabilitačné zariadenia (vodoliečba, elektroliečba a masáže), sauna, bazén, fitness, solárium, biliard, stolný tenis a hneď za hlavnou budovou aj vlastný tenisový kurt. Každá z izieb mala vlastnú kúpeľňu, samostatné WC, TV so satelitnými programami, rádio a telefón.“

Zaujímavá je však podzemná časť hotela. Vstupovalo sa do nej vchodom typickým pre protiatómové bunkre, nachádzal sa v blízkosti tenisových kurtov za hotelom. Tento vstup je dodnes vidieť. V podzemí sa nachádzal utajený strategický objekt, pre prípad vojnového stavu, záložné dispečerské centrum hlavného dispečingu CDO v Prahe. I keď utajený ako utajený, pretože miestni o podzemí dobre vedeli.

„Priestory boli veľké, mali približne 700 metrov štvorcových a bolo tam úplne všetko, čo bolo v tom čase možné zohnať, čo bolo na taký objekt nevyhnutné a aj čo považovali za potrebné, aby to bezproblémovo fungovalo. Nachádzala sa tu zmenšená kópia centrálného dispečingu, všetky potrebné hardvérové vybavenia, spojenia, zariadenia pre vlastné energetické napájanie (diesलगенератор, ktorého komín bol inštalovaný a maskovaný v trvalom poste sedenia rozhodcu na tenisovom kurte), batérie, nezávislá jednotka očistky vzduchu, jednotka očistky vody, kapacity na spanie, veliteľské stanovisko.“

Nachádzali sa tu hlavne priame linky na energetické sústavy úplne všetkých štátov RVHP a Varšavskej zmluvy. Objekt strážil pracovník energetiky. „Práca, ktorú robil, bola veľmi zodpovedná, síce tak trochu zvláštna, nikomu o tom nemohol otvorene hovoriť. Bol tam prevažne skoro stále sám, každý deň musel preveriť spojenia, merania, zapisovače, zásoby a funkcie a v prípade potreby nahlásiť poruchu.“

Rozpustenie RVHP a privatizácia elektrární

Posledné zasadnutie RVHP bolo v Budapešti 28. júna 1991, a ako vysvetlil Naniaš, na ňom bolo dohodnuté, že bude do 90 dní rozpustené.

• Hotel Bohunice, 2020

Slovenské elektrárne boli v roku 2004 privatizované. Zariadenie v Závažnej Porube ako nepotrebné predali a od roku 2010 už nefunguje.

„Je pochopiteľné, že nový majoritný vlastník mal svoje vlastné predstavy o budúcom fungovaní spoločnosti. Medzi to patrilo, čo z pôvodného majetku v spoločnosti zostane a čo bude ponúknuté na odpredaj. A tak aj Stredisko preventívnej starostlivosti pre pracovníkov energetiky, v ktorom sa za roky jeho existencie ročne úspešne zrekreovalo tisíce pracovníkov energetiky, a to nielen tých, čo pracovali v Atómových elektrárnach Bohunice, bolo ponúknuté na odpredaj.“

Poukázal aj na to, že medzitým bolo zrejme aj zdemontované záložné dispečerské stredisko, ktoré už prestalo byť potrebné.

„To, čo zostalo, bolo predávané zrejme spolu s celým objektom ako mimoriadne veľké skladovacie možnosti,“ uzavrel jadrový inžinier s tým, že „opusteného a zanedbaného objektu na konci doliny za Závažnou Porubou, ktoré bolo kedysi rekreačno-rehabilitačným centrom pre pracovníkov podniku Slovenských elektrární, je skutočne veľká škoda.“ Existovali zámery, ako zariadenie udržať, tie však stroskotali.

Hotel Bohunice, rovnako aj blízky hotel Tatrin majú spoločného majiteľa, podnikateľa z Nitry. Patrí mu aj veľká plocha bývalého letiska pri kasárňach Mokrad v Jamníku.

Majiteľa sme kontaktovali s otázkou, aký zámer má s oboma nehnuteľnosťami. Do uzávierky nereagoval.

Osud hotelov za Závažnou Porubou je teda nejasný. Pred rokmi sa objavil zámer rekonštrukcie hotela Tatrin, no zišlo z neho, oba hotely sú opustené, chátrajú, a nie sú ani v ponuke realitných kancelárií. Vstupná cesta je družstevná a obecná. Nedávno tam pribudla dopravná značka, ktorá zakazuje vjazd vozidiel okrem dopravnej obsluhy.

Dodatková tabuľa informuje o tom, že ide o súkromný pozemok v správe združenia majiteľov lesov a Pozemkového spoloočenia Závažná Poruba.

Desať rokov sa bezmocne prizerajú

„Hotel Bohunice i Tatrin bývali každú zimu naplnené do posledného miesta. Bodaj by nie. Veď okolie Závažnej Poruby je ako stvorené na turistiku, lyžovanie, sánkovanie, korčuľovanie. Po zmene majiteľa týchto rekreačných zariadení sa stalo to, čo nikto nepredpokladal. Od roku 2010 sú zatvorené. Premenili sa na domy duchov. Okrem strážnej služby a duchov na súkromný pozemok nemá nikto prístup. Že chátrajú, niet pochýb,“ písalo sa v miestnych Porubských novinách pred piatimi rokmi. Situácia sa odvtedy nezmenila.

Mgr. Ľubica Stančíková
redaktorka MY Liptovské noviny

• Hotel Tartin, 2020

Chlieb náš každodenný

Maslo a cmar boli ozdobou čerstvého chlebička

**Chlieb nepriletí ako vták,
jak cudzí holub do dvora.**

**Na chlebič musíš poorať.
A hodný svojho chleba žiť.**

**Chlebič si treba zaslúžiť.
Pluh tlačíť ako ťažký vlak.**

Milan Rúfus

Za veľkým rozkladacím stolom v kuchyni rodičovského domu v Závažnej Porube mi napadajú rôzne myšlienky. Často spomienky. Ujedám si z dobrého chleba – každodenného pokrmu – a pred očami sa mi otvára obraz, čo všetko tomu, aby sme mali dobrý chlebič predchádza, čo všetko s tým súvisí.

Hospodár musí do preoranej pôdy zasieť obilie, potom pole zavalovať. Medzi hlavné obilniny pre prípravu chleba patrí predovšetkým pšenica. Ale gazdinky z generácií našich mám vedeli s citom a v overenom pomere pridávať aj múku ražnú, či máličko jačmennej. Samozrejme, aj uvarených a pretlačených zemiakov.

Rôznymi pomermi jednotlivých ingrediencií boli poznačené aj rôzne chuti chleba. To sme mali vyskúšané, lebo sme nejedli len ten náš domáci, ale aj v rodinách kamarátov, či príbuzných.

Ak sa dobre pamätám, boli pri zamiesení chleba pridávané aj mlieko alebo aj kýška. Dôležitou súčasťou bola „nácesta“ (kvások). To sa odobralo trošku suroviny zo zamiesenej cesta, práve pripraveného na upečenie. Nácesta sa použila pri následnej príprave cesta pri ďalšom pečení, spravidla o týždeň. Účelom bolo podporiť priebeh kysnutia (kvasenia).

Zamiesenie cesta sa robilo v drevenom korýtku určenom výhradne na tento účel. Vytvarovanie v slameniciach alebo vahančekoch robila každá gazdiná doma a na upečenie sa nosilo ku pekárovi. V čase môjho detstva boli pekárne u Hnilov, u Mlynčekov a u Kulhavých.

Na cesto pripravené na upečenie sa umiestnil malý papierový prúžok s údajom o domácnosti, ktorej produkt patrí. Nebolo zriedkavosťou, že pekár po upečení chleba nemusel pozeráť na papierik, pretože podľa veľkosti, tvaru a zafarbenia chleba vedel odhadnúť, ktorej domácnosti patrí.

Dni pečenia boli obvykle piatky alebo soboty. Upečený domáci chlieb trval obvyčajne najmenej celý týždeň. Keď sme upečený chlieb doniesli z pekárne domov, tak nám rodičia v ten deň odkrojili z čerstvého bochníka. Ak bolo náhodou v ten istý deň zmútené mlieko, tak čerstvé maslo a cmar boli priam ozdobou chlebička. To bola vynikajúca pochúťka! Ale potom sa dojedal chlieb z predchádzajúceho týždňa, niekedy ešte pri nedelňách raňajkách.

Vrátim sa však k procesom a postupom, ktoré tomu predchádzali. Úrodu obilia bolo potrebné dostať domov. To znamená pokosiť (raž a prípadne aj ovos žať), po presušení dovieť do humna, omlátiť (pôvodne ručne cepami na holohumnici, neskôr mlátačkou) a obilie uskladniť v „štokoch“, alebo na ten účel pripravených zápravách, delených pre jednotlivé druhy obilia. Podstatné bolo, aby uskladnenie bolo v suchom prostredí.

Vymlátené obilie sa podľa aktuálnych časových potrieb vozilo na zomletie do mlyna, čím vznikla múka. Mlyny sme mali v Porube u Beťkov – Mlynárov na dolnom konci obce a na hornom konci u Valachov. Spomeniem aj ďalšie do úvahy prichádzajúce mlyny vo Vrbici a v Iľanove.

Nie vždy sa obilie do mlyna vozilo. Nebolo zriedkavosťou, keď gazdiné z rodín, ktoré nemali vlastný záprah alebo boli chudobnejšie, niesli obilie do mlyna vo vreci v batochu na chrbte. V inom vreci, z hustého lanového plátna, si doniesli domov múku.

Takýto býval vžitý kolobeh prípravy nášho každodenného pokrmu.

Ešte poznamenávam, že v niektorých starších rodinných domoch mávali v „pítvore“ vlastné menšie pekárenské pece. Ich súčasťou spravidla bývali zabudované medené kotly na ohrev vody.

Milí Porubania, mám vás v hlbokej úcte. Možno si niektorí pomyslia, že je to sentimentálne. Ale keď hovoríme o chlebe, ináč to vyjadriť neviem. Pretože kto sa v našej obci narodil, prežil detstvo a dospievanie, nedokáže z Poruby natrvalo a nenávratne odísť. Živou vodou zostávajú spomienky...

Jano Čunga

V tomto roku sa čas žatvy vydaril. Slniečko sa usmievalo a žací stroj pracoval bezchybne. Obylie hojne sypalo. Všetdný deň pod Poludnicou sa zmenil na sviatok nového chleba.

Spomínanie

Lubomír Kováč

*Prešlo už rokov odvtedy,
čo pri okne som stál.
Vymýšľal, no nie nezbedy,
len pozeral sa v dial'*

*Štyridsať ich prešumelo
v čudnom rytme najmenej.
No mne sa aj dnes začnelo,
po tej chvíli nádhernej.*

*Práve letu odzvonilo,
to sa bralo preč z polí.
Tvárila sa jeseň milo,
a bola mi po vôli.*

*Blízke polia farbou hrali,
pofukoval vetra van.
Dorástli už dávno v poli,
makovice, repa, ľan.*

*Dialkou sa mi svet otváral,
jak zakliate doliny.
Bol, no ničím ma nekáral,
že som sedel v kuchyni.*

*Kde je ten čas a tá jeseň,
to už iba Pán Boh vie.
Vietor o ňom píska pieseň
zakaždým, keď zosivie.*

*Dialka, ktorá každým rokom,
prichádza k nám do polí.
Že čas kráča strmým krokom,
dá len koľko dovolí.*

*Aj tá dialka, aj tá jeseň,
len spomienka malá nie.
Tá pochová každú tieseň,
že prerástla čakanie.
Báseň je zo Zbierky Nad životom.
2002.*

Venované mame a bratovi

Lubomír Kováč

(1948 – 2008)

Narodil sa v Závažnej Porube. Detstvo prežil v rodnej dedine a v Žiline. Zmaturoval na Martinskom gymnáziu. V roku 1972 zavŕšil štúdium na FTVŠ UK v Bratislave. V polovici osemdesiatych rokov 20. st. bol majstrom Slovenska vo vzpieraní. Pôsobil ako vysokoškolský učiteľ TV na LF UK v Martine. Závažnú Porubu ospieval veršom. Vydal tri zbierky básní: *Nad životom 2002, Spoveď 2003, Pod hviezdami 2006.*

Učiteľské poslanie beriem ako dar

„Pedagogickú prácu mám veľmi rada. Stala sa mi koníčkom. Školské prostredie je mojou srdcovou záležitosťou.“

Mgr. Mariana Krajčiová

Mojím rodným a srdcu najbližším krajom je Liptov. Prvýkrát moje oči zazreli slnečné svetlo v auguste 1979 v Liptovskom Mikuláši. Od malička som sa rada venovala deťom, preto som si vybrala štúdium na Pedagogickej a sociálnej akadémii v Turčianskych Tepliciach s odborom učiteľstvo MŠ a vychovávateľstvo.

Následne som pokračovala vo vzdelávaní na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici. Štúdium som ukončila ako učiteľka 1. stupňa ZŠ. Okruh pedagogických skúseností a zručností som rozšírila vykonaním 1. atestačnej práce v roku 2009 v Banskej Bystrici a následne 2. atestácie v roku 2016 v Bratislave. Moje učiteľské pôsobenie začalo v špeciálnom školstve.

Najskôr som ako učiteľka MŠ pôsobila v Špeciálnej materskej škole v Kráľovej Lehote, neskôr v Špeciálnej základnej škole v Liptovskom Jáne. Osud mi doprial bohaté skúsenosti aj počas ďalšieho učiteľského pôsobenia na Evanjelickej základnej škole. Pracovala som tam 12 rokov ako učiteľka 1. stupňa a vedúca metodického združenia. Znalosti z oblasti školskej legislatívy som nadobudla počas pôsobenia na Mestskom úrade v Liptovskom Mikuláši, kde som 5 rokov zastávala pozíciu špecialistu pre odbor školstva.

Svoju pedagogickú prácu mám veľmi rada. Stala sa mi koníčkom aj preto, lebo školské prostredie je mojou srdcovou záležitosťou. Svoje učiteľské poslanie beriem ako dar, za ktorý som veľmi vďačná a rada budem svoje skúsenosti a lásku k deťom rozvíjať v ďalšom životnom smerovaní na Základnej škole Milana Rúfusa v Závažnej Porube.

Mgr. Mariana Krajčiová

ŠKOLSKÉ ZRKADIELKO

Slávnostne sme ukončili školský rok

V utorok 30.6.2020 sme slávnostne ukončili školský rok 2019/2020 spoločným stretnutím, na ktorom boli žiaci ocenení za výborný prospech, vzorné správanie, čitateľskú súťaž o kráľa a kráľovnú čítania a zberovú činnosť. Pani riaditeľka Mgr. Mária Boltžiarová sa slávnostne prihovorila všetkým žiakom i pedagógom, ktorým poďakovala za ich obetavú prácu. Veľké poďakovanie adresovala aj rodičom žiakov, ktorí počas mimoriadnej situácie pomáhali svojim deťom pri dištančnom vzdelávaní.

Vďaka vynikajúcej spolupráci rodičov s pedagógmi, si žiaci všetkých ročníkov stihli osvojiť všetko potrebné učivo. Rozlúčili sa s nami i žiaci štvrtého ročníka, ktorým želáme veľa úspechov v ďalšom štúdiu. Záverom sme si so žiakmi popriali pekné prázdniny plné príjemných zážitkov.

Mgr. Zuzana Hlavnová,
Foto: Simona Marcinčinová

Otvorili sme nový školský rok

Základná škola Milana Rúfusa dňa 2.9.2020 opäť otvorila svoje brány žiakom a pedagógom, aby po prázdninovom odpočinku nastúpil čas učenia, školských aktivít a povinností.

Po zaznení štátnej hymny nasledovali úvodné slová pána starostu Pavla Bečka, ktorý sa prihovoril rodičom, žiakom

a pedagógom. Zároveň poďakoval doterajšej pani riaditeľke Mgr. Márii Boltžiarovej za dlhoročnú prácu a predstavil novozvolenú pani riaditeľku Mgr. Marianu Krajčiovú.

• Naše prváčky (10)

Za rodičov sa prihovorila žiakom a pedagógom predsedkyňa rodičovského združenia pani Petra Mišíková.

V závere vystúpila so svojim prihovorom riaditeľka ZŠ Mgr. Krajčiová, ktorá sa žiakom a rodičom predstavila a následne oboznámila rodičov s bezpečnostnými opatreniami týkajúcimi sa aktuálnej situácie COVID-19.

• Naši prváci (9)

Predstavila celý pedagogický zbor a privítala pani učiteľku Mgr. Bohdanu Bobákovú, ktorá sa vrátila späť do školy po materskej dovolenke. S najväčším očakávaním prišlo 19 najmladších žiačikov.

V novom školskom roku 2020/2021 želáme za celý pedagogický zbor všetkým žiakom veľa dobrých známok a nech sa škola stane miestom, kde sa budú cítiť dobre počas celého školského roku.

text i foto: Simona Marcinčinová

Davidko Dvoran, 1. ročník

Klíma školy

„Rovnako ako med dokáže uzdravovať, mierumilovné a priateľské slová môžu ukladiť spor na pracovisku.“

Klíma a atmosféra na pôde školy patrí medzi veľmi dôležité aspekty sociálnej interakcie. O klíme školy je toho už popísané veľa, teóriu ovládame, horšie je to s praxou. Rada by som preto stručne priblížila danú problematiku možno z iného uhla pohľadu. Ak chceme hovoriť o klíme školy, je nutné v prvom rade vymedziť rozdiel v chápaní školskej klímy a školskej atmosféry.

Za **školskú atmosféru** možno považovať momentálny stav, ktorý sa môže v priebehu kratších časových úsekov (dňa alebo týždňa) meniť v závislosti od rôznych faktorov. Atmosféru školy môžu ovplyvňovať rôzne skutočnosti, ako napríklad absencia učiteľov, chrípková epidémia, kultúrne podujatie, zmena rozvrhu hodín, príprava na školskú akciu, večierok a pod.

Klímu školy charakterizuje Mareš (2005, s. 61) ako "ustálený stav, ktorý je produktom danej školy ako sociálnej skupiny. Ide o vnímanie školy jej hlavnými aktérmi – učiteľmi, rodičmi a žiakmi, pričom toto vnímanie môže byť do istej miery subjektívne. Hlavní aktéri školskej klímy rozširujú svoje pocity jej vnímania aj na širšiu verejnosť, ktorá sa spätne môže spolupodieľať na jej vytváraní. Múdre knihy popisujú klímu školy ako sociálno-psychologickú premenú, ktorá vyjadruje kvalitu interpersonálnych vzťahov a sociálnych procesov, ktoré fungujú v danej škole tak, ako ju vnímajú, prežívajú a hodnotia učelia, žiaci, zamestnanci školy. Ďalej je popisovaná ako jav dlhodobý, sociálne a osobnostne podmienený, ktorý je typický pre danú školu, triedu a daného učiteľa po dobu niekoľkých mesiacov či rokov. Školská klíma teda zahŕňa celkovú kvalitu prostredia v škole: ekológiu školy (materiálne a estetické aspekty školy), spoločenské prostredie (vzťahy medzi žiakmi, učiteľmi, rodičmi, vedením školy), sociálny systém (vzťahuje sa na úroveň komunikácie a kooperácie medzi žiakmi, učiteľmi, rodičmi...), kultúrnu a sociálnu dimenziu v škole (vzťahuje sa na hodnotové vzory).

Klíma školy je teda možné charakterizovať ako stav, ktorý prežívajú všetci tí, ktorí ku škole patria, preto jej poznanie a zlepšovanie má byť neoddeliteľnou súčasťou každej modernej školy. Školská klíma ovplyvňuje všetkých, ktorí ku škole patria, zahŕňa systém práce, mravné hodnoty, rešpektovanie noriem a podobne. Len v priaznivej školskej klíme sa môžu dosahovať základné ciele školy výtýčené školským vzdelávacím programom. Jej poznanie by preto malo byť pre riadiacich pracovníkov veľmi dôležité, a malo by byť jednou z čiastkových cieľov autoevalvácie školy.

Zúčastnené strany majú na pozitívnu školskú klímu iné požiadavky.

Z hľadiska žiakov je základom pozitívnej školskej klímy:

- eliminácia stresových faktorov
- možnosť seberealizácie
- pocit, že učiteľovi na nich záleží
- pocit, že ich učiteľ akceptuje a uplatňuje individuálny prístup
- pocit úspechu a radosti zo svojej činnosti
- snaha učiteľa o spravodlivosť
- jasné požiadavky zo strany učiteľov

Z hľadiska učiteľov je základom pozitívnej školskej klímy:

- pokojná, tvorivá atmosféra školy
- klíma, v ktorej sa hľadajú nové pedagogicko-didaktické prístupy k žiakom
- demokratické vedenie školy
- úcta vedenia školy k pracovníkom školy
- vzájomná úcta a rešpekt v medziľudských vzťahoch
- tvorivá spolupráca členov učiteľského zboru
- možnosť seberealizácie (štúdium, podpora inovatívnych prístupov vo výučbe)
- celkovo motivujúce prostredie

Z hľadiska rodičov je základom pozitívnej školskej klímy:

- spravodlivé správanie sa k žiakom
- podpora učebnej činnosti žiaka
- pomoc a ústretovosť zo strany učiteľa pri riešení problémov
- zodpovedný a individuálny prístup k dieťaťu
- zodpovedné a objektívne hodnotenie zo strany učiteľa, ochota vysvetliť postup hodnotenia
- vysoká kvalifikovanosť učiteľa
- zohľadňovanie emocionálnych stránok vyučovania
- záujem o neformálnu spoluprácu s rodičmi

K najdôležitejším premenným v školskom prostredí však patria **medziľudské vzťahy**.

Nedirektívne – priateľské aj direktívne správanie učiteľa pôsobí pozitívne či negatívne nielen na žiakov, ale spätne aj na učiteľa, najmä v súvislosti s otázkou seberealizácie a spokojnosti s povoláním. Súčasťou pozitívnej sociálnej klímy je aj humanistický prístup k vyučovaniu a učeniu sa, zvyšovanie sebaúcty žiakov, pozitívne hodnotenie, poskytovanie pomoci, priateľstvo.

Priateľstvo ako základ priaznivej klímy a dobrých vzťahov na pracovisku

Priateľstvom sa označuje starostlivý, láskyplný, hravý a obvykle silný emocionálny vzťah. Nie je statické, nezostáva natrvalo také ako v deň, keď vzniklo. Nadviazanie priateľstva je jedna vec, ale udržiavanie úcty a dôvery priateľov je druhá. Je darom, ktorý si navzájom dávame. Z dlhodobého hľadiska má úspech vo vytváraní priateľstva väčší vplyv na náš život než to, že sme sa naučili čítať, písať a počítať. V roku 1991 uviedlo ministerstvo práce USA vo svojej správe Čo svet práce žiada od školy, že úroveň sociability – t. j. schopnosti porozumenia, priateľstva, prispôbitivosti, empatie a zdvorilosti v styku s inými ľuďmi – patria medzi nové zručnosti, ktoré mladí ľudia musia zvládnuť pred nástupom do zamestnania i živote ako takom. Každému dobrému priateľovi leží na srdci naše dobro a pretože si získal

našu dôveru a úctu, je v tej najlepšej pozícii, aby nám pomohol nájsť našu správnu cestu životom. Väčšina z nás by mala svoj profesionálny i osobný život veľmi odlišný, keby sme sa od svojich blízkych priateľov neučili, keby nám nedávali spätnú väzbu. Prostredníctvom nich rozvíjame oblasti záujmov, ktoré by sme inak nemali, odvážne podstupujeme skúsenosti obohacujúce náš život, ktoré by sme sami od seba nenaplánovali. Ako učelia potrebujeme venovať nezanedbateľný čas a úsilie, aby sme pomohli žiakom realizovať a zvládnuť túto životnú zručnosť.

Ako má vyzeráť **priateľstvo v škole?**

- milo sa pozdravíme, keď sa stretneme v škole alebo mimo nej
- pomáhame rodičom pri získavaní informácií, ktoré im pomôžu zlepšiť výchovu svojich detí
- delíme sa o osobné materiály s inými učiteľmi
- udržiavame kontakt s bývalými kolegami, ktorí prešli do inej školy
- postavíme sa proti tým, ktorí šíria fámy a klebety
- všímame si emócie i pocity iných a ponúkame pomoc, pokiaľ je to potrebné
- vítame nových kolegov a zamestnancov školy
- nezapájame sa do intríg
- začleňujeme každého do školských spoločenských aktivít

Ako vyzerá **priateľstvo medzi žiakmi?**

- spolužiakom, ktorí to potrebujú, ponúkajú akúkoľvek pomoc, ktorá je v ich silách
- ignorujú alebo sa postavajú proti spolužiakom šíriacim klebety, ktoré ubližujú
- snažia sa dozvedieť viac o živote spolužiakov a o ich záujmoch
- pravdu hovoria taktne
- tajomstvo vyrazia len v prípade, ak je niekto ohrozený
- správajú sa priateľsky k všetkým spolužiakom
- delia sa o materiály

Zdroje ukážok priateľských vzťahov – filmy a hudba

- Bambulkine dobrodružstvá, Macko uško, Madagaskar, Kamarád do deště, Priatelia – seriál, Kozí ptíběh – Pověsti staré Prahy, Holky z lepší společnosti, Pokoj v duši, Fontána pre Zuzanu
- P. Nagy Lienka Lenka, Tancovala babka s dedkom, Pec nám spadla, Jedna druhej riekla

Návody, príklady, pravidlá zlepšenia klímy školy

- Priateľstvo zlepšuje život - získať si priateľov a udržať si ich vzájomnou dôverou a starostlivosťou
- Charizma riaditeľa a vedenia školy - ideálne je, ak je vedenie školy príkladom pre ostatných učiteľov. Vedenie školy sa spolupodieľa na zavádzaní inovácií, má neformálny prístup k učiteľom, k plneniu úloh pristupuje s energiou a entuziazmom.
- Ústretovosť vedenia a riaditeľa – dobré vedenie školy má vždy otvorené dvere pre kolegov, rodičov, žiakov - ochota vy počuť, pochopiť, poradiť a pomôcť.

- Pravidlo našich starých mám: Čo nechceš, aby druhí robili Tebe ani Ty nerob im.
- Pravidlo dobrého svedomia: Človek by mal žiť a správať sa tak, aby sa ráno mohol s úsmevom pozrieť do zrkadla. (s čistým svedomím)
- Lepšie ako tisíce dní svedomitého štúdia je jeden deň s úžasným učiteľom. Čínske príslovie
- Pocity a emócie menia správanie ľudí tak, že dokážu prekonať všetky prekážky na ceste k podstatnej, zásadnej zmene. John Kotter

Rady pri riešení, prípadne rozhodovaní sa:

- Keď nevíete, čo urobiť, je niekedy najlepšie počkať.
- V ničnerobení môže byť veľká sila a múdrosť, ak by aktivita mohla spôsobiť odpor a protiakciu.
- Nesnažte sa situáciu vyhrotiť a čo najskôr ukončiť. Radšej vyčkajte, či sa sama nevyrieši.

Viacročné skúsenosti v práci s deťmi a žiakmi ma nasmerovali k inšpirujúcim myšlienkam, o ktorých múdrosť by som rada s vami podelila:

„*Tmelom vyučovania má byť láska a k usilovnosti vrelý vzťah.*“

„*Láska nie je to, čo hovoríš. Láska je to, čo robíš.*“

„*Deti si možno nezapamätajú všetko, čo ste kedy povedali, no nikdy nezabudnú na Váš skutočný záujem niečo ich naučiť.*“

„*Šťastný je ten žiak, ktorý má dobrého učiteľa. Čo chceš, aby žiaci vedeli, ukáž im to, čo chceš, aby robili, urob to sám pred ich očami,*

čo chceš, aby hovorili, hovor sám v ich prítomnosti.“

Ján Amos Komenský

V rešpekte voči skutočnosti

Príspevok o klíme školy som spracovala ako možný návod na vylepšenie súčasnej situácie na Základnej škole Milana Rúfusa v Závažnej Porube, lebo ku zefektívnieniu výsledkov školy nestačia inovácie, vzdelaní pedagógovia a vhodné materiálne-technické podmienky. Možno najdôležitejšie sú osobnostné a ľudské črty jednotlivcov vytvárajúcich školskú klímu, a práve oni môžu vo veľkej miere ovplyvniť kvalitu vzájomných vzťahov. A práve charakter týchto vzťahov následne podmieňuje stav školskej klímy. Človek je schopný podávať vyššie výkony, ak sa nachádza v dobrej fyzickej i psychickej kondícii a v priaznivej atmosfére plnej radosti a lásky. Kolektív, v ktorom prevláda ochota vzájomnej pomoci a tolerancie, je prínosom nielen pre jednotlivca, ale má ďalekosiahly vplyv na široké okolie. Ja verím, že keď každý začneme od seba, určíte sa nám to aspoň trochu podarí. Aj malý pokus je krôčikom k novému lepšiemu životu. Pokúsme sa teda spoločne prispieť ku budovaniu pozitívnej klímy na našej škole svojim milým vystupovaním, láskavým slovom a chápatým srdcom. Pri našom úsilí nám pritom pomôže nejedna spriaznená duša.

Mariana Krajčiová

Prázdniny sa pominuli

• **Hanka Hutková, 1. ročník**

Najkrajšie leto

Toto leto bolo super! Bol som na hokejovom kempe. S rodičmi a sestrou som si užil pobyt v Tatralandii. Leto som strávil aj so starkými. Zažil som veľa srandy a dobrodružstva.

Patrik Maro, 3. ročník

Tieto prázdniny boli plné zážitkov a veselých chvíľ. V troch denných táboroch (Stonožky, Gymnastický, Centrum voľného času) som si našla veľa nových priateľov. V auguste som bola s rodičmi na výlete v Rakúsku-AMSTETTEN. Na konci prázdnin sme boli X-Bionix Aquaparku v Šamoríne. S bratrancom a sesternicou z Nemecka sme sa často kúpali v bazéne pri našom penzióne. Boli to super prázdniny. Už som sa tešila do školy.

Julka Feniková, 3. ročník

Moje prázdniny

Moje prázdniny boli výborné. Prvý týždeň som bol v hokejovom kempe v Liptovskom Mikuláši. Boli tam dobré tréningy a chutné obedy. Tiež sa mi páčila hokejová výstava v múzeu Janka Kráľa. V polovici prázdnin som bol s mojou sesternicou na Liptovskej Mare. Potom sme išli do obráteného domu. Bola to sranda, lebo sa nám všetko točilo a stále sme nabúrili do stien. Boli sme aj na výlete v Tatrapolise, jazdili sme na autách a hrali minigolf. Posledný týždeň prázdnin som si užil v hokejovom kempe v Ružomberku. Na konci kempu ma draftovali do tímu Montreal Canadiens, kde hrá aj Tomáš Tatár. Prázdniny som si veľmi užil.

Miško Marcincin, 3. ročník

Moje letné prázdniny

Tohto roku sme sa rozhodli, že budeme prázdninovať na Slovensku. V zahraničí straší vírus, tak sme si vymysleli bohatý program doma. Na týždeň prišla k nám kamarátka Miška, kúpali sme sa v bazéne, boli sme v galérii, jazdili sme na koňoch, boli sme na hojdacej stene a výborne sme sa bavili. Keď odišla, tak sme sa chodili kúpať, článkovať na Liptovskú Maru, do Tatralandie a na rôzne výlety. Prázdniny na Slovensku boli super.

Vaneska Vadovická, 3. ročník

Cirkus

Jeden deň z prázdnin sme boli v cirku-se. Bol v Liptovskom Mikuláši. Bolo tam super. Mój brat plakal, bál sa šaša Mária. Mal taký smiešny humor. Všetci sa smiali, aj my. Veľmi sa mi tam páčilo. Teším sa na ďalší cirkus.

Denis Tribula, 4. roč.

Moje prázdniny

Prvý prázdninový víkend sme boli s rodičmi v Grand hoteli Permon na Podbanškom. Je tam krásny výhľad na Kriváň. Na víkendový pobyt prišla aj moja kamarátka Lucka s rodinou z Nitry. Bolo nám všetkým spolu super. Hrávali sme sa na ihrisku aj v detskom kútiku. Plávali sme v bazénoch, šmýkali sa na tobogánoch a na detskej diskotéke tancovali. Prvýkrát som bola v horúcich saunách. Bol to super víkend. Ďalší týždeň sme zostali doma so starkou. Keďže bolo pekné počasie, kúpali sme sa v bazéne. Potom sme sa bicyklovali, kolobežkovali, hojdali, skákali na trampolíne. Bola som aj v tábore, kde som si našla nových kamarátov a spoznala veľa zaujímavých miest. Napríklad sme navštívili Budatínsky hrad, botanickú záhradu v Košiciach, ZOO v Spišskej Novej Vsi a v galérii v Ružomberku. Zvyšok voľných dní ubehol veľmi rýchlo. Hrávala som sa s bratom Tejkom, sesternicou Julkou a bratrancom Miškom. Chodievali sme s rodičmi na chatu, do lesa na huby, k starým rodičom a ku babke. Na konci prázdnin sme boli v Liptovskom Jáne, kde boli rôzne divadelné predstavenia. Leto som si veľmi užila.

Ela Medľová, 4. ročník

Kde som všade bol?

Bystrické kúpalisko bolo podľa mňa najlepšie a najväčšie kúpalisko na svete. Tolko tobogánov, nafukovačiek, pestrofarebných šmýkačiek, bazénov a vodných trampolín som ešte nikdy nevidel. Veľmi sa mi tam páčilo.

Rybačka na Mare bola skvelá. S kamarátmi sme cez noc chytili tučného kapra, ktorého nám mama pripravila na obed. Bol to krásny zážitok. Škoda, že sme boli tak krátko. Teším sa na ďalšiu rybačku.

Babky a východ slnka. Nádhera. Veľmi skoro ráno sme zastali autom pred hotelom Smädný Mních a potom sme

Eliška Trégerová, 1. ročník

kráčali na chatu Červenec. O 6:00 hod. sme vyšli na vrch Babky, kde sme sledovali východ Slnka. Tieto prázdniny sa mi veľmi páčili.

Adam Mišík, 4.roč.

Moje prázdniny

Na začiatku prázdnin sme si postavili bazén u starkého v Podturni. Tam sme denne chodili aj s rodičmi sa kúpať. Raz sme sa dokonca kúpali aj večer o 20:00 hod.. Najväčší zážitok som mal z toho, keď ma mama zobrala sa kúpať na Váh. V takej studenej vode som sa ešte nekúpali. Mój druhý zážitok som mal, keď sme išli s rodičmi a krstnými rodičmi na Čachtický hrad. Bolo to veľmi vysoko a bolo tam krásne. Potom sa mi stal úraz a už som nemohol do konca prázdnin nič robiť. Aj tak som si oddýchol a užil prázdniny s rodičmi aj s kamarátmi.

Peťo Agnet, 4.roč.

Prázdniny

V stredu 8.7. 2020 ma mama zaviezla na klub. Odtiaľ sme išli do Turca. Tam sme najprv s Elou robili kotúle a s Terezkou cvičili jógu. Potom sme s Vladom, Vladou a Peťom išli na padle-boardy. S Elou sme skákali z móla do hlbkej vody. Ja, Adam a Jonáš sme postavili prekážkovú dráhu. Čakalo nás prekvapenie. Viezli sme sa na plachetnici Nelisa. Domov sme došli na bicykloch. Bol to krásny deň.

Riško Hladký, 4.roč.

Moje prázdniny

Letné prázdniny boli vynikajúce. Zažil som množstvo zážitkov. Trochu sme cestovali po našom peknom Slovensku. Veľmi sa mi páčila návšteva kaštiela vo Svätom Antone. Bol tam nádherný park s jazierkami, vodopádmami a kaskádami. Navštívili sme aj naše hlavné mesto Bratislavu. Veľmi sa mi páčil Bratislavský hrad a v ňom svetová výstava Poklad Inkov. Boli sme aj na výlete vo Vysokých Tatrách. Obišli sme Štrbské pleso a vyšli sme si aj na vrch skokanského mostíka. Odtiaľ bol krásny výhľad. Občas sme chodili s rodičmi na bicykloch. Aj keď sa mi prázdniny páčili už som sa tešil do školy.

Kubko Hollý, 4.roč.

Zážitok z prázdnin

Prvý mesiac prázdnin som trávil voľný čas s kamarátmi. Chodievali sme aj do Svätého Kríža pozeráť na náš nový dom. Často sme sa chodievali kúpať do Liptovského Jána. Na druhý mesiac sme prespávali v stane. Stan sme mali na našej záhrade. Robili sme aj opekačku. Prázdniny boli super.

Janko Nahálka, 4.roč.

Letné prázdniny

Letné prázdniny boli fajn. Len sa mi už zdali prídlhé. Bude to asi tým, že pred koncom školského roka sme boli v škole len pár dní. Počas prázdnin sme boli na kúpalisku a napokon sme si radšej kúpili

Adamko Tekel, 1. ročník

bazén, aby sme sa vyhli kontaktu s inými ľuďmi (kvôli koronavírusu). Bolo sme na super výlete a takmer sa u nás udomácnilo mačiatko. Leto bolo krásne a teplé, preto som mohla zjesť veľa zmrzlín. Prázdniny boli pekné, ale teším sa, že už začala škola.

Amy Hlušáková, 4.roč.

Mesiac júl a august

Na prelome mesiacov júl a august sme boli na dovolenke neďaleko Komárna. Chodíme tam každý rok. Boli sme na rôznych výletoch. Najviac sa mi páčilo v Bratislave, lebo som tam ešte nebol. Najkrajší bol Bratislavský hrad. Bolo ho vidieť už z diaľky. Pri vstupe nám merali teplotu a museli sme mať aj rúška. Videl som aj výstavu Poklad Inkov. Bolo tam veľa zlatých predmetov. Inkovia uctievali Slnko, preto sa vládcovia zdobili zlatom. Keď sme išli z hradu veľmi fúkal vietor. Do Bratislavy sa určite vrátim.

Majko Hollý, 4.roč.

Moje prázdniny

Na tohtoročné prázdniny som sa veľmi tešila. Aj keď sme nechodili do školy už od marca. Keď sa začali prázdniny, rodičia chodili do práce. Ja som trávila tieto dni s mojimi starkými, krstnými a kamarátmi. Keď bolo pekné počasie boli sme stále von. Chodili sme na ihrisko, šmýkali sa, hojdali, behali, hrali „stopzem“ a jazdili na bicykloch. Pri zlom počasí sme sa venovali spoločenským hrám. Pozerali televízor, vyrábali rôzne výrobky a snažili sa niečo jednoduché uvariť. Podarilo sa nám so sestrou upiecť chutný koláč, ktorý chutil aj rodičom. Keď začala rodičom dovolenka, trávili sme celý čas spoločne. Boli sme na výlete v Prosieckej doline. Ložili sme po skalách, pozorovali krásnu prírodu. Počas pekných dní sme chodievali na Liptovskú Maru do Liptovského Trnovca. Uživali sme si vodu a atrakcie pre deti. Kúpali sme sa aj s bratrancami. Koncom prázdnin sme mali ísť do Bojníc. Nakoniec sme išli do Chorvátska. More je pre nás vždy najkrajší zážitok z celých prázdnin. Počasie aj more bolo fantastické.

Nelka Jedličková, 4.roč.

Prázdniny

13.7. som mala meniny. Oslava bola krásna. Na večeru som mala môj obľúbený

hamburger. Nasledujúci deň sme navštívili útulok pre psíkov. Požičali sme si Kevina, Barbarosa a Fionu a išli sme ich venčiť. Bolo to skvelé. Už sa teším na ďalšie venčenie. Cez víkend k nám prišli bratrance. Mali sme pyžamovú párty. O týždeň ma mama s ocinom pozvali do čínskej reštaurácie. Jedlo mi veľmi chutilo. Tiež sme navštívili kontaktnú ZOO aj minigolf. Bol to zážitok. Ďalší prázdninový týždeň sme išli do Štúrova. Tu sme sa kúpali v bazénoch, ponárali sa a jedli veľa zmrzlín. Na konci prázdnin sme vyskúšali novú herňu Room 66 v Liptovskom Mikuláši. Mala som super prázdniny s kopou zážitkov.

Markétka Jambrichová, 4.roč.

Prvá vlna „corony“ zariadila prázdniny, také zvláštne, nezvyčajné, ešte že som v júli mala meniny.

Mojím prianím veľmi veľkým bolo venčiť psíka. Potešiť tých najsmutnejších, ktorým domov chýba.

Z útulku nám dali venčiť dvoch psíkov a Fionu, bol to darček nielen pre mňa, no pre celú rodinu.

Aj bazén sme vyskúšali na Liptove, v Štúrove, plávať sme sa naučili, ponárať sa vo vode.

Chodili sme zbierať huby, sem – tam malá jahoda, čučoriedky treba „farbu“, tú im pani jeseň dá.

Všetko, čo sme spolu zvládli a s rodičmi prežili, bolo krásne, bolo super! Prázdniny sa skončili.

Markétka Jambrichová, 4.roč.

a Katarína Jambrichová, mama

Alexove prázdniny

Koniec školského roka bol nezvyčajný. Boli sme doma, lebo sa mama chystala na operáciu. Nestihli sme sa rozlúčiť s pani učiteľkou. Touto cestou sa chcem poďakovať za minulý školský rok.

Prázdniny som si veľmi užil. Boli sme na bicykloch v Liptovskom Jáne. Kúpali sme sa v kadi. V auguste ma prišiel pozrieť môj krstný otec z Francúzska. Navštívili nás aj kamaráti z Oravy. Volali sa Riško a Linda. Zobrali sme ich na loď Mara. Na ďalší deň sme opekali špekačky. Najkrajšia vec bola tá, že sme dostali malého kocúrika. Volá sa Riško lebo je ryšavý. Nakoniec sme mali úžasné prázdniny aj keď sme neboli v zahraničí.

Alexko Valluš, 4.roč.

Predškóláci prevzali osvedčenia o absolvovaní predprimárneho vzdelávania

Zbohom škôlka, škola volá

Vo štvrtok 25.6.2020 sa v obradnej miestnosti obecného úradu zúčastnili všetci predškóláci z materskej škôlky slávnostného odovzdávania Osvedčenia o absolvovaní predprimárneho vzdelávania. Detičky privítal pán starosta Ing. Pavel Betko, ktorý im zaželel veľa šťastia a poprial im veľa úspechov v novej škole. Predškóláci zaspievali hymnu a rodičom pripravili krásny program. Pani riaditeľka Katka Jambrichová sa prihovarila svojim škôlkárom a spoločne s pánom starostom a p. učiteľkou Alenkou Guráňovou každému odovzdali vysvedčenie o úspešnom absolvovaní materskej škôlky. Bolo to veľmi milé a zároveň aj veľmi dojemné stretnutie, keďže každý si uvedomil, že z malých nesmelých škôlkárikov už budú školáci, ktorí budú každý deň zbierať nové vedomosti v prvej triede. Predškóláci prežili krásny deň a čakalo ich aj množstvo darčiekov, ktoré im pripravili ich pani učiteľky.

Veľké poďakovanie patrí aj Drahuške Fenikovej, ktorá im upiekla ako prekvapenie výbornú tortu. Takže zaželijme našim predškólakom, nech im ich úsmev na rozžiarených tváričkách vydrží aj v budúcnosti a nech nová škola prináša iba krásne momenty. Veľké ďakujem patrí pani učiteľkám, ktoré im po celý čas v materskej škôlke vstúpili lásku a úctu k všetkému dobrému a po celý čas formovali ich zručnosti a vedomosti.

Nový školský rok v materskej škole sa začal

Materská škola privítala novú posilu v osobe pani učiteľky Simony Strachanovej, ktorá vymenila pani učiteľku Líviu Fárnikovú. Tá sa rozhodla odísť do predčasného dôchodku. Aj touto cestou jej ďakujeme za vykonanú prácu.

Bc. Simona Strachanová ukončila v tomto roku bakalárske štúdium na Katolíckej univerzite v Ružomberku - detašované pracovisko IJP Juraja Paloša Levoča. Materská škola v Závažnej

Porube je jej prvé pôsobisko. Želáme jej, aby sa jej práca stala životným poslaním a náplňou. Všetko dobré Simonka!

OKIENKO MŠ

Materská škola plná detí

Materská škola, tak ako po ostatné roky začína so 100% kvalifikovaným pedagogickým zborom.

1. triedu vedie triedna učiteľka Alena Guráňová a Bc. Simona Strachanová. S počtom detí 17 z toho dve deti 4-ročné, 7 detí 3-ročných a 8 detí 2 - 2,5 ročných.

2. triedu vedie triedna učiteľka Katarína Jambrichová a Mgr. Dana Čupková s počtom 20 detí. Budúcich predškôlkov je 13. Materská škola pracuje podľa Školského vzdelávacieho programu Zvedavček a okrem výchovno-vzdelávacej činnosti čaká deti podľa plánu aktivít aj plno pekných akcií a zážitkov.

Prajeme si, aby sa ustálila komplikovaná situácia odvíjajúca sa od výskytu vírusu COVID - 19 a aby deti v materskej škole naplno prežívali svoje detstvo.

Zostavila Alena Guráňová

Predišli nás do večnosti

*Raz prehlboko
pokloním sa zemi
a nikdy viac
z nej nevstanem.
A vtedy teplé lôžko
ustelie mi
čarovná moja
rodná zem.*

M. R. Martáková

S hlbokým zármutkom v srdci oznamujeme, že nás dňa 13. júna 2020 vo veku 69 rokov navždy opustil

Milan Jurečka

Posledná rozlúčka s našim drahým zosnulým bola v utorok 16. júna 2020 o 14. 00 hodine podľa obradov Evanjelickej cirkvi a.v. v Dome smútku v Kalamenoch. Nech odpočíva v pokoji! Smútiaca rodina

+ + +

*Neumiera,
kto v milujúcich
srdciach žije na-
ďalej.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 27. augusta 2020 vo veku 66 rokov opustil náš brat, švagor, strýko a ujo

Dušan Hladký

Posledná rozlúčka s našim drahým zosnulým bola v sobotu 29. augusta 2020 o 14.00 hod. v Dome smútku v Závažnej Porube. Sestra Libuša, brat Rudolf s rodinou a ostatná smútiaca rodina touto cestou vyjadrujú slová poďakovania za všetky prejavy sústrasti, kvetinové dary i účasť na poslednej rozlúčke.

+ + +

*Spí ticho, tichúčko,
dnes dosníval si
života sen
a cestou bolesti
odišiel si tam,
kde je mier
a láska len.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 6. septembra 2020 po dlhej a ťažkej chorobe v 78. roku svojho života opustil náš drahý otec, brat, švagor, strýko, ujo a kamarát

Dušan Jambrič

Rozlúčka s našim drahým zosnulým bola v utorok 8. septembra 2020 o 14.00 hod. v Dome smútku v Závažnej Porube. Dcéra Zuzana, syn Michal s priateľkou a ostatná smútiaca rodina úprimne ďakujú za všetky kondolencie, kvetinové dary i účasť na poslednej rozlúčke.

Talenty zostávajú v nás a v nás žijú ďalej

O futbalistovi, ktorý nehral len telom, ale i srdcom

Ludovít Broska - Pelé

Dnes tu máme éru Lionela Messiho a Cristiana Ronalda. Patri im futbalový svet. Aj pred nimi tu však boli futbalisti, ktorých fanúšikovia uznávali a tleskali im na tribúnach. Určite najznámejším a najväčším futbalistom všetkých čias zostáva Pelé – futbalový kráľ. Vlastným menom Edson Arantes do Nascimento z Brazílie. V roku 1970 sa stal prvým futbalistom, ktorý získal tri tituly majstra sveta. Vo svojej kariére strelil 1284 gólov. Menej je už známe, že podľa neho pomenovali i futbalistu ŠK Závažná Poruba Ludovíta Brosku - Pelé. Pýtate sa prečo?

Kronika futbalového oddielu ŠK zaznamenala

Ludovít Broska - Pelé (1944)

Do histórie futbalu v Závažnej Porube sa zapísal ako veľký talent, ktorý sa stále rozvíjal. Na futbalovom ihrisku trávil všetok svoj voľný čas, čo sa odzrkadlilo na technickom ovládaní lopty. Futbalovú dráhu začal ako žiak, pokračoval ako dorastenec a medzi dospelých nastúpil v roku 1961 ako 17 ročný. Potom dlhé roky obliekal reprezentačný dres Závažnej Poruby. Keď v roku 1974, cez letnú prestávku, zavítal do Závažnej Poruby Majster ČSSR a Víťaz československého pohára Slovan Bratislava, s ktorým naši futbalisti odohrali zápas víťazstvom Slovana 4:1, jediný gól nášho mužstva strelil Ludo Broska - Pelé. Viedli sme dvadsať minút. Za hostí skórovali bratia Čapkovičovi, Anton Ondruš a Ján Pivarník. Futbalovú kariéru Ludovít Broska ukončil v našom klube v roku 1974 ako tridsať ročný. Potom prestúpil do Jakubovian a tam ešte odohral niekoľko sezón.

Spoluhráči spomínajú

Miloš Staroň (1930)

Luda som trénoval ako dorastenec. Postrehol som, že futbal nehral len srdcom, ale celým telom. Spolu sme odohrali niekoľko zápasov. Ja som mal tridsať, on sedemnať. Mál problémy s vyjadrovaním, ale keď mi zakričal „BEŽ!“ vedel som, že prihrá presne tam, kde som sa nachádzal. Patril k výrazným posilám porubského futbalu.

Pavel Baráni (1948)

Ludko Broska hrával so staršími i mladšími futbalistami. K tým starším patrili Ivan Jambrich (od kostola), Paľo Šarařín, Vlado Šarařín (Šaro) a mnoho ďalších. S mladších moji vrstovníci: Vlado Šarařín, Bohuš Valent, Janko Kováč a ďalší. Svojím futbalovým umením určite prispel k víťazstvu nášho ŠK v II. triede 1971/1972.

Bohuš Valent (1949)

S Ludom som hrával asi tri sezóny. On v útoku, ja v zálohe. Na útočníka bol síce pomalší, no pre loptu mal mimoriadny cit v nohe. Myslím si, že v Porube ho dodnes ešte nikto neprekonal. Hovoril menej, no abecedu futbalistu ovládal dokonale. Spomíname na dobrého futbalistu.

Dušan Migala, foto: archív

Naša obec žila opäť športom

V sobotu 8. augusta sa uskutočnila ďalšia športová akcia tohto leta. Na programe bol obnovený futbalový turnaj jednotlivých častí Závažnej Poruby pod známym názvom Štyri strany Poruby. Pred samotnými zápasmi mala premiéru súťaž vo futgolf, ktorá bola spustením programu.

Na futbalový turnaj Štyri strany Poruby sa postavili hráči jednotlivých častí obce Brestová, Kopanice, Lopatina a Potoček. Počas horúceho letného dňa ukázali svoje futbalové majstrovstvo bývalí futbalisti obce aj tí čo futbal nehrali. V priateľskej atmosfére sa stretli štyri desiatky hráčov. Víťazom turnaja a obhajcom minuloročnej trofeje sa opäť stali hráči Lopatiny. Najlepším hráčom turnaja bol vyhlásený Matej Beško, najlepším strelcom Pavol Obrcian a najlepším brankárom Jozef Putera. Turnaja sa aktívne ako hráč zúčastnil aj starosta obce Pavel Beško.

Výsledky:

Brestová – Lopatina 3:4,
Kopanice – Potoček 2:3,
Potoček – Lopatina 0:2,
Brestová – Kopanice 2:1,
Potoček – Brestová 2:3,
Kopanice – Lopatina 1:5

Pred turnajom mal premiéru futgolf, súťaž v presnosti doviest loptu čo najmenším počtom pokusov do „jamky“. Hralo sa na 9-jamkovom ihrisku. Víťazom súťaže sa stal Daniel Košťál, ktorý potreboval na víťazstvo 15 kopov. Na druhom mieste skončil Vladimír Nemčovič a tretí skončil Ivan Kohút.

Po skončení turnaja si účastníci a divácka kulisa spoločne posedeli pri chutnom guláši. Veríme, že sa organizátorom, ktorými boli obec Závažná Poruba, Športový klub Závažná Poruba a neaktívni futbalisti obce podarí zorganizovať túto peknú športovú tradíciu aj o rok.

Vladimír Mlynček, ml

TAJNIČKA: Nad Tatrou sa blýská... pokračovanie

V tajničke tohto čísla je ukrytá 4. sloha piesne od Viliama Paulínyho

•	1	2	3	4	5	6	7	8	•	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
19									20 21										
22			II.																
23		I.		24 25				26 27						28 29				VI.	
30					31 32					33 34					35 36				
37						38 39					40 41					42 43			
44				45 45			47 48				49 50				51 52				53
54								55 56					57 58				59 60		
•	61 62							IV.											
63				64 65			66 67					68 69							
70					71 72						73 74			75 76					
77							78 79			80 81									
•	82 83								84 85						86 87				88
89			90 91			92 93							94 95				96 97		
98						V.													
99					100 101								102 103			104 105			
106					107 108				109 110			111 112							
113						114 115		116 117						118					
119						120 121				122 123					124 125				
126							127 128				129 130						131 132		
133			III.																
•	134								135					136					

- 1 ostrov v Stredozemnom mori
- 2 označenie lietadiel Antonov
- 3 prestávka
- 4 rímsky 1
- 5 utišuj
- 6 Okresný ústav národného zdravia
- 7 klamlivo
- 8 podmienková spojka
- 9 mesto v Arménsku
- 10 namačací prostriedok
- 11 rúbete, bijete
- 12 vzdušná /od aer/
- 13 rekreačná chalupa
- 14 kácej /v češtine/
- 15 bavlnená tkanina s keprovou väzbou
- 16 citoslovice erdzania koní
- 17 ruský súhlas
- 18 atrium ináč hovorovo
- 19 určitá časť v knihe
- 20 svetadiel južného polu
- 21 ohodnotil známku
- 22 osobné zámeno
- 23 označenie pošty do vlastných rúk
- 24 mies, súchaj, tri
- 25 mesto v Rusku
- 26 plán - dosiahnutie cieľa
- 27 otec
- 28 102 rímsky
- 29 poľnohospodárska úžitková plodina - textil

- 30 Zuzana domácky
- 31 hruda soli – salaš
- 32 mesto na Považí
- 33 napuchnuté miesto naplnené vodou , hnisom
- 34 podtatranská obec
- 35 etnická skupina na Morave, Sliezku
- 36 ečko
- 37 južania - nárečovo
- 38 drahokam mliečnej farby
- 39 púšť v Čile - jedno z najsuchších miest sveta
- 40 výkrik radosti pri starogréckych hrách
- 41 dĺžková miera vo Veľkej Británii
- 42 Štefan domácky
- 43 pripisovanie významu objektu, situácii, ale i určenie autorstva anonymného diela
- 44 kus označenie
- 45 krídlo technicky
- 46 ožran
- 47 koniec modlitby
- 48 Intenzita označenie
- 49 koncovka uhľovodíkov
- 50 ŠPZ k okresu Trenčín
- 51 označenie autobazárov
- 52 mužské meno
- 53 tvrdo pracuješ
- 54 doktorii liečiaci alopaticky
- 55 ŠPZ k okresu Komárno + chem. zn. astatu

- 56 citoslovice jedenia
- 57 október skratka
- 58 kozmetický prípravok
- 59 chem. zn. samária
- 60 mesto na Sachaline
- 61 mesto na Morave
- 62 Zita, Rudo, Hana
- 63 zroluj
- 64 futbalový klub v Miláne
- 65 cudzie ženské meno
- 66 ručiteľ na zmenke
- 67 jar česky
- 68 skrinka na uloženie perín
- 69 trubica použ. na umelé vyústenie telového vývodu / množ. číslo/
- 70 elektrický spínač
- 71 územná jednotka v Mongolsku
- 72 letopis, kronika
- 73 Kiribati
- 74 zamávala
- 75 otlč ma
- 76 juhoamerická lama
- 77 srdí ma
- 78 liter označenie
- 79 vírusové ochorenie v Afrike
- 80 kalíš nespisovne nárečovo
- 81 obežná dráha družice
- 82 predlohy s opisom deja scény
- 83 miesto oplývajúce zlatom
- 84 nula /1/ + organická zlúčenina /4/

- 85 pridaj, dodaj farm.
- 86 Clear Air Turbulencia - skr. tj. Turbulencia vo voľnej atmosfére
- 87 suchomilná rastlina
- 88 listnatý strom s košatou korunou
- 89 roh, kút
- 90 popevok
- 91 hneval, srdil - česky
- 92 roztok vznikajúci pri odváraní halušiek
- 93 veľtok vo východnej Ázii aj ryba
- 94 predložka so 6. pádom
- 95 5000 rímsky
- 96 ŠPZ k okresu Kežmarok
- 97 tlačí topánka
- 98 liezla po kopcoch
- 99 ŠPZ k okresu Dunajská Streda /2/ a okresu Louny /2/
- 100 ostrovný štát v severnej časti Indického oceánu
- 101 1000 rímsky
- 102 kolektívna zmluva
- 103 Jadranské more
- 104 mestská škola
- 105 trať pre triatlon
- 106 mužské meno
- 107 mulica
- 108 pozdrav národov Tichomoria
- 109 tam
- 110 obydlie kráľov
- 111 plávala na jachte
- 112 neformálne drevené polená
- 113 rieka v Maďarsku
- 114 boh slnka u starých Egyptanov
- 115 mäkká tónina
- 116 veľká kopa zeminy, trusky
- 117 ľaliový sukulent
- 118 liturgické bohoslužobné rúcho
- 119 mesto v Španielsku
- 120 dvaja zamilovaní
- 121 rímska 3
- 122 nemecká TV stanica
- 123 kórejská automobilka
- 124 čistidlá na nábytok
- 125 999 rímsky
- 126 podalo mi
- 127 email
- 128 ŠPZ k okresu Rimavská Sobota
- 129 moč, urín
- 130 národná knižnica
- 131 doplňte . B .
- 132 chemická značka arzenu /s dlhým á/
- 133 označenie múky
- 134 zabávali sa
- 135 ľudový spevák a básnik strednej Ázie
- 136 vykrádači trezorov

V RIADKOCH:
 v 3.r. - za tajn. č.II, chem. zn. astátu
 v 4.r. - v pravo od oz. tajn. I., chem. zn. uránu
 v 4.r. - v pravo od oz. tajn. VI, röntgen – ozn.
 v 9.r. - v pravo za tajn. č. IV, rieka Amazónskeho pralesu
 v 15.r. - za tajn. č.V, 3 x autonómne oblasti
 v 21.r. - za tajn. č. III, vitamín C

V STĽPICOCH:
 3. - pod tajn. č.I, Olympijské hry
 8. - pod tajn. č.V, cudzokrajný dravý vták
 19. - pod tajn. č.VI, chem. zn. vápnika

Pomôcky:
 ADD, ALOHA, ATRIBÚCIA, AZA, KANYLY, NAIL, ORNÁT, ROZCHODNÍK, TVIL, ZVÁN

POZOR! V križovke nie sú dodržané dĺžne!
ZNENIE TAJNIČKY Z Č. 103: Slovensko našo posial roztracené. Vrahovia šturmuju Slovákov spojujú. V miesto zložené.

**Autori križovky: Pavel Staroň
 Simona Žabokrtská**

ŠPORT

Nie je dôležité zvíťaziť,
ale zúčastniť sa

Po dlhšej, vynútenej prestávke, v duchu olympijskej myšlienky z titulky sa uskutočnil na multifunkčnom ihrisku v Závažnej Porube dňa 25. júla 2020 v poradí 9. ročník futbalového turnaja Play cup. Na turnaji si zmeralo svoje sily osem kombinovaných tímov z okresu Liptovský Mikuláš a Ružomberok. Aj keď víťazom sa stal každý účastník, výsledky vzájomných stretnutí stanovili toto poradie:

1. Bez mena.
2. Veteráni,
3. Matičiari.

Tradičný turnaj zorganizovala Obec Závažná Poruba, ŠK - futbalový oddiel a nadšenci futbalu.

text i foto: -dm-

Futbal sledujeme v rúškach

Závažná Poruba - Tvrdošín 1:1

Zápas začali lepšie hostia, ktorí dominovali celý prvý polčas a nebyť pozornej obrany domácich a brankára, mohli hostia viesť o tri góly. Domáci opäť nezachytili začiatok a už v štvrtej minúte prehrávali o gól. Prvý polčas mali hostia absolútne pod kontrolou. Do druhého polčasu domáci prestriedali, do hry prišiel nestarnúci Račko a Dvorský a domáci zatlačili hostí, čoho výsledkom bol vyrovnávajúci gól Volaja. O chvíľu na to mohli domáci viesť, keď sa preštrikoval Moravčík a trafil biliardovo obe tyče hostujúcej brány. Na celkovej remíze už nič nezmenil ani záverečný tlak hostí keď sa pri ich šanci zaskvel brankár domácich Stolf. Ak budú domáci bojovať, tak ako v druhom polčase, určite prídu aj lepšie výsledky.

-pb-

Patrí medzi najúspešnejšie kluby

Futbalisti Závažnej Poruby si zahrali aj proti bratislavskému Slovanu

Začiatky futbalu v obci Závažná Poruba sa datujú od roku 1921. Vtedy sa zopár mladých nadšencov futbalu zložilo na futbalovú loptu a začalo hrať na miestnych lúkach bez dresov či kopačiek, ba dokonca bosí. Také boli začiatky.

Zapálenie pre futbal pokračovalo, čo vygradovalo v roku 1931 založením prvého oficiálneho futbalového klubu pod názvom Športový klub Závažná Poruba, ktorú reprezentovala prvá futbalová jedenástka v tomto zložení: Michal Hladký, Matej Iľanovský, Martin Niňaj, Michal Baráni, Michal Jurečka, Michal Jambrich, Michal Galko, Michal Valent, Pavol Vongrej, Matej Jambrich, Ján Niňaj, Ján Mikuláš, Peter Staroň a ďalší. Prvým predsedom klubu sa stal Matej Beťko.

Klub si od prvých začiatkov vzniku budoval dobré meno, preto už v rokoch 1933 – 1936 hrali za ŠK ZP aj hráči z Liptovského Mikuláša.

V roku 1934 bol zvolený nový predseda. Bol to miestny učiteľ Ján Vaško a s ním dostal klub aj nový názov Snaha Závažná Poruba. Už o rok na to sa opäť menil názov klubu na Slovan Závažná Poruba.

V roku 1935 sa podarilo vybudovať nové ihrisko Pod Žiarcom. Samotná hracia plocha sa musela ručne vyrovať a vybudovali sa drevené šatne.

V rokoch 1936 sa začínajú hrať aj majstrovské zápasy v súťaži Žilinskej župy. V tomto období prispel k rozvoju futbalu ale i lyžovania nový učiteľ Štefan Kubovčík.

Nepriaznivý vplyv II. svetovej vojny

Roky ovplyvnené II. svetovou vojnou sa nepriaznivo podpísali aj na ďalšom chode futbalového klubu, ktorý stagnoval. Bolo málo hráčov, pretože veľa chlapcov z dediny bolo odvedených alebo sa neskoršie zapájali so zbraňou v ruke do SNP. Niektorí za oslobodenie položili aj svoje životy. Medzi nimi treba spomenúť aktívnych športovcov Miloša Galku a Vladimíra Šuleka.

Po oslobodení a skončení vojny pomaly začal ožívať aj športový život v Závažnej Porube. Začiatky boli všade ťažké. Hrávali sa len priateľské stretnutia a postupne sa oživila okresná súťaž. Mužstvo hrávalo pod názvom SSM-FO Závažná Poruba.

V ročníku 1947 – 1948 hrávalo mužstvo v I. B triede skupiny Turiec – Orava – Liptov.

K ďalšiemu premenovaniu názvu klubu došlo v roku 1949 na DŠO Sokol Závažná Poruba. V tomto istom roku vyhrali súťaž, v ktorej hrávali, teda východná časť I. skupiny.

V roku 1952 poskytol vtedajší MNV v Závažnej Porube telovýchovnej jedno-

te pozemok a zaplánoval doň aj výstavbu futbalového štadióna, na ktorom sa hráva až dodnes.

K reorganizácii futbalových súťaží došlo v roku 1960 a vtedy mužstvo zo Závažnej zostúpilo do II. triedy.

Hneď nato svoju II. triedu vyhrali a postúpili do I. triedy, zároveň klub oslavoval 30. výročie jeho vzniku.

Medzi prvý medzinárodný priateľský zápas sa zapísal duel proti poľskému Bieža-nowk Krakow v roku 1964 počas letnej prestávky. Zápas sa skončil nerozhodným výsledkom 2:2.

Futbal hrali aj ženy

V Závažnej Porube sa odohral aj historický prvý ženský zápas. Stalo sa tak 13. júla 1971 a nastúpili naň domáci ženský tím proti reprezentantkám v lyžovaní ČSSR, skončil sa výhrou domácich 1:10.

Klub oslavuje 40. výročie (1971) zaujímavým zápasom proti VSS Košice. Na tento zápas sa prišlo pozrieť 1300 divákov, ktorí však svoj tím videli prehrať 1:4.

V ročníku 1973 – 1974 skončili v I. triede na III. mieste. Futbalistom roka sa stal Ján Macík hrajúci v Z. Porube. Počas letnej prestávky zavítal na Liptov veľkoklub majster ČSSR a víťaz pohára Slovan Bratislava. Stretnutie veľmi dobrej kvalitatívnej úrovne sa napokon skončilo 1:4. Jediný gól za domácich strelil Ludo Broska. Veľkým úspechom sa skončili finálové zápasy krajského kola Slovenského pohára proti Strojáru Lučenec 4:2 a 1:1. Bola to predzvesť dobrých výkonov aj v nasledujúcej sezóne.

Medzi najväčšie úspechy porubského futbalu tak patrí sezóna 1976 – 1977. Vtedy zvíťazili v I. B triede a postúpili do I. A triedy, stalo sa tak pod vedením trénerov Jána Kováča a Jána Macíka. Mužstvo tvorili: V. Šarafín, P. Baráni, R. Galko, I. Piatka, M. Mikuláš, B. Valent, J. Poliak, D. Vretenár, S. Niňaj, O. Rybársky, A. Schlachta, P. Jambrich, J. Mikuláš, A. Hambálek, M. Iľanovský.

Po dvojročnom účinkovaní v I. A triede vypadli do I. B triedy.

Rok 1981 bolo výročím 50-ročnice klubu, pri ktorom odohrali priateľský zápas proti Ostrave, ktorej podľahli 0:3.

Už aj žiacke tímy

Prvé žiacke mužstvá mladších a starších žiakov v Z. Porube, ktoré prihlásili do okresnej žiackej futbalovej súťaže, boli v sezóne 1981 – 82.

V roku 1989 na trénerskom poste skončil Ján Kováč, ktorého nahradil Peter Jambrich. Zmenil sa aj predseda klubu. Na jeho post zasadol Pavol Beťko, ktorý nahradil Pavla Barániho. Pod týmto vedením mužstvo skončilo na 4. mieste.

29. 8. 1991 sa konali oslavy 60. výročia založenia organizovanej telovýchovy v rámci turnaja O pohár starostu obce. Víťazom sa stali hráči Budkoviec, ktorí boli účastníkmi II. ligy. Po 16 rokoch absencií v regionálnej súťaži sa im v roku 1995 – 96 podarilo úspešne postúpiť do V. ligy. Na trénerskej lavičke bol Marian Kuchárik a pod jeho vedením boli hráči: J. Iľanovský, J. Mlynček, R. Petruška, M. Kuchárik ml., M. Iľanovský, D. Poliak, M. Staroň, S. Schlachta, R. Židek, M. Hladký, A. Iľanovský, S. Ručkay, J. Pavlovič.

Po rokoch sa znovu zmenil aj názov klubu na Športový klub Závažná Poruba. Stalo sa tak roku 1996–97. Taktovku nad hlavným mužstvom prebral Ján Kováč a skončili v V. lige na 9. mieste.

V sezóne 2000 – 01 sa naplno ukázali žiaci, ktorí sa stali majstrami Liptova a vybojovali historický postup do regionálnej súťaže. Mužstvo dospelých skončilo v V. lige na 5. mieste. Futbalistom XX. storočia sa stal Miloš Staroň.

V tomto roku prebehli aj oslavy 70. výročia, ktoré oslávili priateľským zápasom proti III. ligovému mužstvu Liptovský Mikuláš. Hostia vyhrali 3:1.

Vhupneme rovno do roku 2006 – 07, kedy A mužstvo zvíťazilo v V. lige suverénnym spôsobom, keď pred druhými Vrutkami mali náskok neuveriteľných 29 bodov, skóre 79:12 a mali na svojom konte 79 bodov. Podľa nemenovaného futbalového odborného časopisu tak vytvorili týmto bodovým náskokom slovenský rekord vo futbalových súťažiach. Futbalisti po výhre v V. lige postúpili po druhý-krát do IV. Za týmto úspechom stál na trénerskom poste Ján Pleva a bol vyhodnotený za SsFZ ako najúspešnejší tréner v súťažiach Stredoslovenského regiónu. Postup do IV. ligy vybojovali: J. Hablák, M. Duľa, L. Račko, M. Kováč, P. Maľko, A. Vretenár, I. Vyskočáni, M. Beťko, M. Kmeť, M. Budvesel, M. Kováčik, M. Droppa, M. Bella, P. Psoťka, M. Hladký, M. Jurečka, P. Zawisza, J. Čajka, J. Chriaštel, J. Jurečka, (futbalista roka sa stal Matej Beťko).

V nasledujúcom súťažnom ročníku 2007 – 08 ako nováčik IV. ligy obsadili 2. miesto.

Dobrá hru sa podarilo udržať aj v sezóne 2008 – 09 a obhájili skvelé 2. miesto, čím si zabezpečili ďalší postup vyššie, teda do III. ligy. Tím stále viedol Ján Pleva. (Hrča, Valiček, Šingliar, Vretenár, Repček, Praštiak, Húska, Švárný, Beťko, Kmeť, Čajka, Bella, Droppa, Králik, Macík, Račko) Futbalista roka sa stal Matej Beťko.

Po postupe v tretej lige obsadili slušné 6. miesto.

V súťažnom ročníku roku 2010 – 2011 zasadol na post hlavného trénera Eduard Mydliar. Bol bývalým ligovým hráčom Ružomberka, Košíc a Trenčína. Pod jeho vedením skončili v III. lige na 5. mieste.

Počas letnej prestávky ŠK Závažná Poruba oslávila už 80. výročie od jeho vzniku, v rámci osláv zohrali domáci

priateľské stretnutie s corgoň-ligovým Ružomberkom, hostia vyhrali 4:0.

Na čele ako futbalový predseda stál už 22. rokov Pavel Beťko, ktorému nezištne pomáhali predovšetkým členovia výboru: J. Mlynček (manažér), M. Staroň, P. Šarafín, F. Sabol, I. Hladký, J. Beťko, V. Mlynček ml., J. Mikuláš, P. Jambrich, J. Jambich. (Informácie po roku 2012 sa nám už nepodarilo nájsť a aktualizovať, pozn. redakcie)

V súčasnosti hrá tím ŠK Závažná Poruba IV. ligu sever.

Po jeseni a predčasnom ukončení ligy pre koronavírus jej patrila v tabuľke 13. priečka.

V poslednom zápase jesene hájili farby tímu: V. Kačalka – A. Glončák, P. Mahút, P. Perašín, J. Moravčík, P. Dudko, M. Repček, P. Golis, B. Dvorský, M. Dunaj, M. Hlušák, L. Kubek, K. Kutlík.

Medzi najväčšie úspechy futbalového Áčka patrí:

r. 1949: Víťaz východnej oblasti III. triedy I. skupiny (postup do II. triedy Liptov Turiec), r. 1960 – 1961: Majster okresu Liptovský Mikuláš (postup do I. triedy stredoslovenského kraja), r. 1962 – 1963: Majster okresu Liptovský Mikuláš (postup do I. B triedy stredoslovenského kraja), r. 1971 – 1972: Majster okresu Liptovský Mikuláš (postup do I. B triedy stredoslovenského kraja), r. 1974 – 1975: Víťaz krajského kola Slovenského pohára (finále Záv. Poruba – Lučenec 4:2, 1:1), r. 1976 – 1977: Víťaz I. B triedy stredoslovenského kraja (postup do I. A triedy), r. 1995 – 1996: Majster oblasti Liptov (postup do V. ligy), r. 2006 – 2007: Víťaz V. ligy skupiny B (postup do IV. ligy sever), r. 2008–2009: 2. miesto v IV. lige sever (postup do III. ligy)

Tréneri pôsobiaci v klube ŠK Závažná Poruba pri A mužstve od roku 1987: rok 1987 – 89 Ján Kováč, 1990 – 91 Peter Kubišta, 1991 – 92 Ladislav Grešo, 1992 – 96 Marián Kuchárik, 1996 – 98 Ján Kováč, 1998 Branislav Urban pol roka, 1998 – 2000 Marián Kuchárik, 2000 – 02 Vladimír Michalička, 2002 – 04 Dušan Lehotský, 2005 Ján Pleva pol roka, 2005 Rudolf Urbanovič pol roka, 2006 – 09 Ján Pleva pod jeho vedením vyhrali V. ligu náskokom 29 bodov a následne dvakrát II. miesto v IV. lige, 2009 – 2010 Jozef Tekel, 2010 Eduard Mydliar, 2011 Peter Maľko, 2014 Miroslav Droppa, 2014 Roman Vavrovič, 2015 Miroslav Droppa, 2017 Jozef Pavlovič, 2018 Juraj Sabol, 2019 Ján Blaháč, 2019 Juraj Sabol.

Ako sa menili názvy futbalového klubu v Závažnej Porube: rok 1931 – Športový klub r. 1934 – Snaha r. 1935 – Slovan r. 1939 – ŠO SSM (športová organizácia spolku Slovenskej mládeže) r. 1949 – DŠO Sokol (Dobrovoľná športová organizácia) r. 1960 – TJ Pokrok r. 1996 – ŠK (Športový klub)

**Tomáš Kučera, redaktor
MY lipovské noviny**

Piganie guliek rovnako oslovilo malých ako veľkých

Obec Závažná Poruba a nadšenci bežeckého lyžovania pod vedením Petra Lešťana ml. zorganizovali v sobotu 1. augusta 2020 Majstrovstvá Závažnej Poruby v piganí guliek. Do hry sa prihlásilo 66 hráčov v troch kategóriách. V tomto roku za medzinárodnej účasti a hostí z Malokarpatskej vínnej cesty. Celú akciu zabezpečovalo dvadsať organizátorov. Pigalo sa ostošest hlinenými guľkami na štyroch upravených ihriskách. Peter Lešťan vysvetlil pravidlá a uviedol: „Stretli sme sa, aby sme oživilí skoro zabudnuté hry, užili si pobyt v prírode, spoločne s deťmi prežili pekný letný deň. Pri hre a zábave zabudli na každodenné starosti. Ďakujeme všetkým sponzorom, čo nás podporili!“ Rodičia povzbudzovali svoje radosti a dospeláci sa premenili na deti. Aj Poludnica mala radosť z veselej spoločnosti.

K tomu všetkému v tento deň oslávili svoje narodeniny guľšmajster Janko Polóni. Gratulujeme!

VÝSLEDKY:

Kategória: 0-8

1. Linda Krížková
2. Lukáško Tréger
3. Ninka Šlauková

Kategória: 9-15

1. Markus Hladký
2. Katka Mlynčeková
3. Samko Libák

Dospelí:

1. Vladimír Hladký
2. Peter Lešťan
3. Peter Libák

-dm- foto Richard Macko,

Katolíci koloběžní výhledy z divy Závažná Poruba
se pripravili na

**8. ročník Dňa zabudnutých hier
PIGANIE GULIEK**
1.8.2020 od 09:00 hod.

(na starom ihrisku)

Pigá sa hlinenými guľkami, ktoré si je možné zapožičať u organizátorov.
Pravidlá sa vypisujú na mieste konania súťaže.
(V prípade veľkej nepriaznivej počasy bude náhradný termín oznámený)

Kategória:	Stavovci:
0-8	1-4
9-15	1-4
dospelí	1-4

Katolíci organizujú aj ďalšie akcie pre deti a dospelých. Viac informácií na stránke www.katolici.sk

Slovenský pohár v behu na kolieskových lyžiach

◀ Z poverenia SLA BÚ zorganizovala obec Závažná Poruba a Lyžiarsky klub Opalisko v nedeľu 2. augusta 2020 Slovenský pohár v behu na kolieskových lyžiach – 2. kolo. Pretekalo sa na trati dlhej 4,2 km so štartom pri autobusovej zastávke Craemer a cieľom pri Zotavovni Jaslovské Bohunice. Prevýšenie trate 144 m. Pretek zabezpečovalo viac ako 30 dobrovoľníkov zo Závažnej Poruby.

Predseda organizačného výboru: Pavel Beťko, riaditeľ pretekov (JURY): Peter Lešťan, veliteľ trate (JURY): Milan Niňaj, technický delegát SLA (JURY): Vladimír Staroň, veliteľ kontrol: Bohuš Valent, sekretár pretekov: Katarína Piatková, hlavný rozhodca: Matúš Jančík, zdravotné zabezpečenie: Horská záchranná služba. Počasie veľmi prajné, organizácia klapala. Delegát SLA BÚ vysoko ocenil organizáciu, úroveň i športovú stránku vydateného podujatia.

Po prezentácii a meraní dĺžky palíc na štart nastúpilo 52 pretekárov.

Víťazi v jednotlivých kategóriách:

- mladší dorastenci (2005 – 2006): Martin Stankoviansky, Jasná LM
- mladšie dorastenky (2005 – 2006): Liliana Baculíková, B. Bystrica
- starší dorastenci (2003 – 2004): Matej Horniak, Kremnica
- staršie dorastenky (2003 – 2004): Veronika Bukasová, Závažná Poruba
- muži – junióri (2002 a starší): Ján Koristek, Látky
- ženy – juniorky (2002 a starší): Alena Procházková, UMB B. Bystrica

Výsledková listina na www.bkopalisko.sk

-dm-

Jeseň klope na dvere. Nemusí byť len chladná. Niekedy stačí málo. Vkusne zvolená jesenná výzdoba vám teplými farbami oživi celú domácnosť. Inšpirujte sa aj vy dekoráciami z dielne šikovnej Evky

Text i foto: -mm-

Poludnica hostovala na Svätajánskom grife

V poradí 7. ročník festivalu ľudovej hudby, spevu, tanca a remesiel pod názvom Svätajánsky grif sa konal 9. augusta 2020 v Jánskej doline v areáli Penziónu Horec. Zahralo sedem ľudových hudieb z Liptova i Slovenska. Ako hostia festivalu sa predstavili známi tanečníci, inštrumentalisti, speváci a v závere folklórna skupina zo Závažnej Poruby. Porubská Poludnica tu uviedla v réžii Mgr. art. Eleny Chovanovej choreografiu Na porubskej zábave. Početné publikum vystúpenie Poludnice oslovilo a odmenilo potleskom.

text: -dm- foto: Peter Stromko, ml.